

Ministerstwo Rozwoju,
Pracy i Technologii

Polityka Nowej Szansy

Raport z monitorowania działań podjętych w **2020** r.

Warszawa, 2021

Spis treści

WPROWADZENIE	4
1. ZAPOBIEGANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM PRZEDSIĘBIORSTW	6
1.1. EARLY WARNING EUROPE.....	6
1.2. SYSTEM WCZESNEGO OSTRZEGANIA MMŚP W OKRESOWYCH TRUDNOŚCIACH.....	7
1.3. EDUKACJA EKONOMICZNA I KSZTAŁCENIE KADR.....	10
1.4. MINISTERSTWO FINANSÓW.....	15
1.5. MINISTERSTWO FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ.....	15
1.6. REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE	16
1.6.1. <i>Województwo dolnośląskie</i>	18
1.6.2. <i>Województwo kujawsko-pomorskie</i>	20
1.6.3. <i>Województwo lubelskie</i>	21
1.6.4. <i>Województwo łódzkie</i>	22
1.6.5. <i>Województwo małopolskie</i>	22
1.6.6. <i>Województwo mazowieckie</i>	24
1.6.7. <i>Województwo opolskie</i>	24
1.6.8. <i>Województwo podkarpackie</i>	25
1.6.9. <i>Województwo podlaskie</i>	25
1.6.10. <i>Województwo pomorskie</i>	27
1.6.11. <i>Województwo śląskie</i>	28
1.6.12. <i>Województwo świętokrzyskie</i>	28
1.6.13. <i>Województwo wielkopolskie</i>	32
1.6.14. <i>Wnioski</i>	32
2. OGRANICZANIE RYZYKA LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (POZASĄDOWE I SĄDOWE FORMY NAPRAWY I RESTRUKTURYZACJI)	34
2.1. MINISTERSTWO FINANSÓW.....	34
2.2. MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI.....	34
2.3. MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII.....	37
2.4. URZĄD OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW.....	38
2.5. ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	38
3. SPRAWNE PRZEPROWADZENIE LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (SĄDOWE FORMY RESTRUKTURYZACJI I LIKWIDACJI)	40
3.1. KRAJOWA SZKOŁA SĄDOWNICTWA I PROKURATURY	40
3.2. MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI.....	42

4. WSPARCIE PONOWNEGO PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – TZW. „NOWY START”	44
4.1. PROJEKT „NOWY START”	44
4.2. MINISTERSTWO FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ	46
4.3. REGIONALNE PROGRAMY OPERACYJNE	46
4.3.1. <i>Województwo dolnośląskie</i>	46
4.3.2. <i>Województwo kujawsko-pomorskie</i>	48
4.3.3. <i>Województwo lubuskie</i>	49
4.3.4. <i>Województwo łódzkie</i>	49
4.3.5. <i>Województwo małopolskie</i>	50
4.3.6. <i>Województwo opolskie</i>	52
4.3.7. <i>Województwo podkarpackie</i>	52
4.3.8. <i>Województwo podlaskie</i>	54
4.3.9. <i>Województwo pomorskie</i>	57
4.3.10. <i>Województwo śląskie</i>	58
4.3.11. <i>Województwo świętokrzyskie</i>	58
4.3.12. <i>Województwo warmińsko-mazurskie</i>	59
4.3.13. <i>Województwo wielkopolskie</i>	59
4.3.14. <i>Wnioski</i>	59
5. DZIAŁANIA PROMOCYJNE	61
6. REKOMENDACJE	62
TABELA 1. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA POLITYKI NOWEJ SZANSY	64

Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami programu *Polityka Nowej Szansy* (PNS), przyjętego przez Radę Ministrów dnia 22 lipca 2014 r., minister właściwy do spraw gospodarki jest odpowiedzialny za koordynację i monitorowanie postępów we wdrażaniu działań zawartych w programie.

Zgodnie z § 1 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz. U. z 2020 r., poz. 1718) działem administracji rządowej gospodarka od dnia 6 października 2020 r. kieruje Minister Rozwoju, Pracy i Technologii. Minister przeprowadza ocenę wdrażania programu na podstawie informacji przekazywanych corocznie przez podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych inicjatyw.

Celem Raportu jest przedstawienie działań zrealizowanych w danym roku w podziale na cztery działania kierunkowe, w ramach, których zostały pogrupowane instrumenty wsparcia dla przedsiębiorców będących w sytuacji kryzysowej. Na końcu dokumentu znajduje się tabela z aktualnymi wartościami wskaźników, służących monitorowaniu i ocenie skuteczności działań zaprojektowanych w programie PNS.

W ramach Polityki Nowej Szansy, w poszczególnych działaniach kierunkowych zaplanowano realizację zadań:

Zapobieganie sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw – zapewnienie przedsiębiorcom, stojącym u progu sytuacji kryzysowej wsparcia o charakterze doradczo-informacyjnym, odpowiadającego na ich aktualne potrzeby. Opierając się na doświadczeniach z projektu pilotażowego Early Warning Europe planowana jest kontynuacja działań zapobiegania sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach poprzez projekt PARP pn. System Wczesnego Ostrzegania. Ponadto, w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, poszczególne województwa wdrażają działania w zakresie prewencyjnego wsparcia doradczego dla przedsiębiorców, które dotyczą przeciwdziałania występowaniu sytuacji kryzysowych w przedsiębiorstwie;

Ograniczanie ryzyka przedwczesnej likwidacji przedsiębiorstw – stworzenie podstawy prawnej i wdrożenie programu pomocowego, który umożliwia udzielanie pomocy publicznej dla małych i średnich przedsiębiorstw w trudnościach w celu ratowania lub restrukturyzacji bez każdorazowej notyfikacji pomocy;

Sprawne przeprowadzenie likwidacji przedsiębiorstw – kontynuowanie działań zmierzających do merytorycznego przygotowania sędziów orzekających w sprawach upadłościowych poprzez organizowanie szkoleń przeprowadzanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa

i Prokuratury. Ponadto dalsze prowadzenie prac legislacyjnych w zakresie regulacji dotyczących usprawnienia postępowań restrukturyzacyjnych i upadłościowych;

Wsparcie ponownego podejmowania działalności gospodarczej – realizacja przez regiony zadań obejmujących wsparcie psychologiczno-doradcze (w tym coaching) przy podejmowaniu ponownej działalności gospodarczej, zaplanowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Dodatkowo prowadzony jest ogólnopolski projekt – *Nowy Start* – polegający na realizacji przez PARP zadań obejmujących wsparcie szkoleniowe oraz psychologiczno-doradcze (w tym coaching) przy podejmowaniu ponownej działalności gospodarczej.

1. ZAPOBIEGANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM PRZEDSIĘBIORSTW

Przedstawione w tym punkcie inicjatywy, podejmowane zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym realizują działania wdrażane w ramach tzw. pierwszego działania kierunkowego Polityki Nowej Szansy pn. *Zapobieganie sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwie*. Ich celem jest ułatwienie funkcjonującym przedsiębiorcom pozyskania wiedzy i umiejętności z zakresu m.in. zarządzania finansami, zmianą i ryzykiem, znajomości instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji, a także regulacji prawnych, w szczególności dotyczących procedur naprawczych i upadłościowych.

1.1. Early Warning Europe

W listopadzie 2019 r. zakończono projekt Early Warning Europe (EWE). Było to międzynarodowe przedsięwzięcie partnerskie realizowane przez 15 podmiotów z 7 państw członkowskich Unii Europejskiej, finansowane ze środków Programu na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw COSME oraz wkładów własnych państw członkowskich.

Celem projektu, który w Polsce był realizowany przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) we współpracy z Fundacją Firmy Rodzinne (FFR), w okresie od 1 grudnia 2016 r. do 30 listopada 2019 r., było wsparcie przedsiębiorstw zagrożonych negatywnymi skutkami zmiany gospodarczej lub upadłości oraz ponownie rozpoczynających działalność gospodarczą. Dzięki projektowi stworzono system diagnozowania i wspierania przedsiębiorstw w trudnościach, które znalazły się w sytuacji kryzysowej lub dostrzegły pierwsze oznaki nadciągających trudności. Skupieni w ramach przedsięwzięcia konsultanci, mentorzy oraz doradcy restrukturyzacyjni pomagali przedsiębiorcom przejść przez sytuację kryzysową, wspólnie wypracowując niezbędne zmiany oraz wskazując najlepsze rozwiązania dla danej firmy.

Ostatecznie rezultatem działań PARP oraz FFR było zorganizowanie ogólnopolskiej sieci EWE, której skład tworzyło: 10 konsultantów regionalnych, 121 mentorów oraz 80 doradców restrukturyzacyjnych. Do końca realizacji projektu, tj. do 30 listopada 2019 r. wsparciem objęto 880 przedsiębiorców: 300 przedsiębiorców skorzystało ze wsparcia konsultantów i mentorów, 372 przedsiębiorców zakończyło swój udział w projekcie na etapie pracy z konsultantem (tj. po przeprowadzeniu diagnozy i wskazaniu obszarów do rozwoju), a 208 przedsiębiorców zakończyło udział w projekcie na etapie wstępnej konsultacji.

W I kwartale 2020 r. dokonano ostatecznego rozliczenia kosztów realizacji przedsięwzięcia w wysokości 279 360,12 EUR.

1.2. System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach

Projekt jest finansowany ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, zadanie 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach (typ 5). Głównym celem jest stworzenie systemu wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym wśród mikro, małych i średnich przedsiębiorstw znajdujących się w okresowych trudnościach oraz wyposażenie menedżerów tych przedsiębiorstw w kompetencje niezbędne do wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym w ich firmach oraz podejmowania działań prewencyjnych.

Zakładane przez projekt cele są realizacją postanowień zawartych w Artykule 3 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości), która nakłada na Polskę obowiązek zapewnienia przedsiębiorcom narzędzia wczesnego ostrzegania.

Założenia projektu pozakonkursowego „System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach” zostały opracowane w 2019 r., na bazie doświadczeń wynikających z międzynarodowego projektu partnerskiego Early Warning Europe oraz projektu Instrument Szybkiego Reagowania (ISR). W 2020 r., koncepcja projektu ulegała zmianom, które m.in. miały przyczynić się do niwelowania skutków pandemii COVID-19 wśród przedsiębiorców oraz ułatwienia dostępu do usług rozwojowych za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych (BUR). Zmiany te wymagały nowelizacji Rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 oraz aktualizacji fiszki projektowej i jej ponownej akceptacji przez Komitet Monitorujący PO WER.

Z programu będą mogli skorzystać przedsiębiorcy MMŚP, którzy doświadczają okresowych trudności w prowadzeniu działalności gospodarczej na terytorium RP i zauważają pierwsze oznaki potencjalnego kryzysu w swoich firmach, z wyłączeniem przedsiębiorstw spełniających kryteria przedsiębiorstwa znajdującego się trudnej sytuacji,

o którym mowa w art. 2 pkt 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Projekt adresowany jest do przedsiębiorców oraz ich pracowników.

W ramach projektu zostanie opracowany powszechnie dostępny informatyczny system on-line, za pomocą którego przedsiębiorca samodzielnie będzie mógł sprawdzić kondycję swojego przedsiębiorstwa na podstawie szeregu danych ilościowych i jakościowych, dotyczących prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Przedsiębiorca otrzyma pogłębioną diagnozę kondycji firmy oraz adekwatne wsparcie szkoleniowe lub doradcze. Dodatkowo, wszyscy przedsiębiorcy będą mogli skorzystać z prowadzonych przez PARP działań informacyjnych, dotyczących rozpowszechniania rozwiązań wdrażanych w ramach dyrektywy UE nr 2019/1023 o restrukturyzacji i upadłości.

Elementy wsparcia udzielanego w ramach projektu:

- spotkania doradcze z konsultantami, których zadaniem będzie ogólna diagnoza sytuacji w firmach (pogłębiona diagnoza);
- sesje mentoringowe (mentoring), tj. wsparcie oferowane przez przedsiębiorców, którzy doświadczyli kryzysu i potrafili sobie z nim poradzić;
- praca z doradcami i specjalistami, którzy wesprą przedsiębiorcę w procesie wychodzenia z sytuacji kryzysowej lub zaproponują i wdrożą takie rozwiązania, które pozwolą sytuacji kryzysowej uniknąć (doradztwo);
- działania informacyjne adresowane do przedsiębiorstw, które będą koncentrować się przede wszystkim na poszerzeniu świadomości przedsiębiorców na temat istniejących form wsparcia i restrukturyzacji.

Wsparcie będzie udzielane jako pomoc finansowa w formie finansowania kosztów usług szkoleniowych lub doradczych (w tym mentoringu). Usługi te będą wynikały z rekomendacji wskazanych w diagnozie kondycji przedsiębiorstwa. W zakresie diagnozy pogłębionej, usługi świadczone będą przez wykonawców wybranych przez PARP w drodze postępowania przetargowego. Szkolenia lub dalsze doradztwo wynikające z rekomendacji zawartych w diagnozie będą realizowane przez przedsiębiorcę poprzez BUR, a w przypadku braku adekwatnych usług w Bazie, przedsiębiorca będzie miał możliwość skorzystania z usługi poza Bazą.

W zakresie usług szkoleniowych planowane są działania pozwalające na wyposażenie przedsiębiorców i ich pracowników w kompetencje niezbędne do wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym w ich firmach oraz do podejmowania działań prewencyjnych, tj.: wprowadzenie nowych rozwiązań technologicznych lub organizacyjnych, rozszerzenie zakresu działania lub przebranżowienie. Natomiast w ramach usług doradczych (w tym

mentoringu) przedsiębiorca otrzyma wszelkie działania wspierające, które przyczynią się do utrzymania lub rozwoju jego firmy.

Wsparcie skierowane będzie do przedsiębiorców w obrębie następujących makroregionów:

- Makroregion 1 (województwo: zachodniopomorskie, pomorskie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie, lubuskie);
- Makroregion 2 (województwo: warmińsko-mazurskie, podlaskie, mazowieckie);
- Makroregion 3 (województwo: świętokrzyskie, lubelskie, małopolskie, podkarpackie);
- Makroregion 4 (województwo: dolnośląskie, opolskie, łódzkie, śląskie).

Podział Polski na cztery makroregiony pozwoli na skuteczniejsze dotarcie do przedsiębiorstw mających swoją siedzibę w poszczególnych regionach Polski oraz zapewnienie sprawnej realizacji projektu. Ponadto, podział na makroregiony zagwarantuje równy dostęp do usług przedsiębiorcom z obszaru całej Polski.

W 2020 r. w ramach projektu przygotowano i ogłoszono następujące postępowania przetargowe:

- „Promocja projektu SWO, rekrutacja uczestników i zawarcie umów wsparcia oraz przygotowanie pogłębionej diagnozy kondycji przedsiębiorstw” – wybór wykonawców usług w czterech makroregionach;
- „Usługa zlecenia prac programistycznych dotyczących budowy systemu autodiagnostycznego przedsiębiorstw w ramach systemu wczesnego ostrzegania (SWO)”;
- „Opracowanie algorytmu pozwalającego na ocenę kondycji przedsiębiorstwa” na podstawie danych finansowych i pozafinansowych.

Dodatkowo prowadzono prace nad koncepcją działań informacyjno-promocyjnych związanych z realizacją projektu. Z inicjatywy PARP nawiązano także operacyjną relację z departamentem Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. odpowiedzialnym za udzielanie pomocy w ramach ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1298). Uzgodniono ogólny sposób współpracy i wykorzystania wzajemnych synergii, tak by trafiający do ARP S.A. oraz do wykonawców usług w makroregionach przedsiębiorcy byli kompleksowo informowani o wachlarzu możliwości oferowanym przez obie instytucje.

Uruchomienie projektu planowane jest w połowie 2021 r. Przedsięwzięcie realizowane będzie do 2023 r., a jego budżet to około 46 mln zł. W ramach projektu PARP obejmie wsparciem 2 000 przedsiębiorstw w okresowych trudnościach.

Dotychczasowy szeroki koszyk usług szkoleniowych i doradczych oferowany przedsiębiorcom został rozszerzony w zakresie dostępnych narzędzi, dedykowanych tym, którzy doświadczają lub doświadczili kryzysu, wynikającego ze skutków pandemii COVID-19. Bezpośrednie korzyści płynące z udziału przedsiębiorców w projekcie będą miały odzwierciedlenie w utrzymaniu firmy na rynku oraz utrzymaniu miejsc pracy pracowników firmy – poprzez diagnozę przejściowych trudności oraz ich realnych przyczyn, przez wsparcie w ich przewyciężaniu, które w ostateczności doprowadzi do wdrożenia zmian adaptacyjnych.

1.3. Edukacja ekonomiczna i kształcenie kadr

Polityka Nowej Szansy dostrzega potrzebę stałego zwiększania świadomości obywateli oraz ich wiedzy w dziedzinach, które wpływają na zapewnienie stabilnej sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstwa. Dlatego też wskazane jest wykorzystanie w tym celu systemu kształcenia i zarówno na etapie edukacji szkolnej, jak i studiów wyższych należy zadbać o przekazywanie treści, które wpisują się w zwiększanie umiejętności przyszłych przedsiębiorców w zakresie przewyciężania sytuacji kryzysowej.

W ramach pierwszego obszaru kierunkowego PNS należy zwrócić uwagę na projekty realizowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pod nadzorem Ministra Edukacji i Nauki, jak również przez samego Ministra.

W latach 2015-2020 Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego realizował pozakonkursowy projekt *Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych*. Celem projektu PWSZ było wypracowanie, testowanie i trwałe wdrożenie jednolitego systemu praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych dla kierunków studiów o profilu praktycznym. W ramach przeprowadzanych w latach ubiegłych naborów w projekcie wzięło udział ponad 7 tysięcy studentów. Oczekuje się, że efektem projektu będzie rozwój kompetencji studentów, zwiększenie elastyczności szkół wyższych w zakresie tworzenia programów kształcenia, jak również zacieśnienie współpracy uczelni z przedsiębiorcami. W roku 2020 wydatki w projekcie wyniosły 5 748 831,47 zł (z budżetu państwa) oraz 30 821 343,23 zł (środki EFS).

W styczniu 2019 roku, z inicjatywy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na mocy art. 400 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższymi i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.) wdrożono po raz pierwszy przedsięwzięcie pn. *Dydaktyczna inicjatywa doskonałości*, mające na celu poprawę jakości kształcenia praktycznego w publicznych uczelniach zawodowych. W roku 2020 zrealizowano II edycję tego

przedsięwzięcia. W każdym roku 15 publicznych uczelni zawodowych, które osiągnęły najlepsze wyniki w monitoringu Ekonomicznych losów absolwentów – szczególnie w zakresie wskaźników względnych charakteryzujących sytuację na rynku pracy w miejscu zamieszkania absolwenta, oraz dysponowały pozytywną oceną jakości kształcenia – otrzymało premię finansową, w wysokości 1 mln złotych każda. Wysokość środków finansowych przekazywanych uczelniom w ramach przedsięwzięcia w każdym roku oraz warunki udziału w przedsięwzięciu określone są w corocznym komunikacie ministra. Minister zawiera umowę z uczelnią wyłonioną do udziału w przedsięwzięciu i na jej podstawie przekazuje środki finansowe w formie zwiększenia subwencji podstawowej.

W roku 2019 r. i 2020 w sumie z dofinansowania skorzystały 22 publiczne uczelnie zawodowe, a 8 z 15 uczelni w roku 2020 miało możliwość uczestniczenia w przedsięwzięciu po raz drugi. Środki w ramach realizacji celu przedsięwzięcia, przeznaczone przez uczelnie na włączenie otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni w tworzenie i realizację zawodowych programów kształcenia praktycznego oraz praktyk studenckich w rzeczywistych warunkach przyszłych środowisk zawodowych, przyczyniają się do adekwatnego przygotowania kadr do potrzeb rynku pracy, a także poprawiają szanse zatrudnienia absolwentów uczelni zawodowych zaraz po ukończeniu kształcenia praktycznego.

Inicjatywy realizowane przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju mają charakter projektów wyłanianych w konkursach, a środki pochodzą z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wśród tych, które mogą przyczynić się do skuteczniejszego przekazywania wiedzy w zakresie przedsiębiorczości, należy wymienić:

- *Zintegrowane Programy Uczelni* – celem konkursów (całkowita alokacja – 2 mld zł) jest dostosowanie i realizacja programów kształcenia zgodnych z potrzebami społeczno-gospodarczymi na poziomie kraju i regionu poprzez m.in. wsparcie realizacji studiów o profilu praktycznym, obejmujących umiejętności zawodowe i kompetencje miękkie studentów, jak również wysokiej jakości programów stażowych. Konkursy były ogłaszane w 2017 oraz 2018 r. Do końca 2020 r. zawarto w sumie 259 umów o łącznej wartości 2 510 mln zł (w tym w 2020 r. podpisano 1 umowę o wartości blisko 8 mln zł). W ramach ogłoszonego w maju 2018 r. konkursu na Zintegrowane Programy Uczelni na rzecz Rozwoju Regionalnego (alokacja 300 mln zł, w tym co najmniej 50 mln zł na projekty realizowane przez wnioskodawców posiadających siedzibę lub oddział zamiejscowy, istniejący co najmniej 24 miesiące, na terenie Województwa Śląskiego), do końca 2020 r. podpisano 49 umów o łącznej wartości 372 mln zł (w tym w 2020 r.

zawarto 2 umowy o wartości 18 mln zł). We wszystkich powyższych konkursach alokacja została zwiększona ze względu na dużą liczbę pozytywnie ocenionych projektów oraz duże zainteresowanie uczelni. Do końca 2020 r. zakończyło się 7 projektów z konkursów ZPU, pozostałe projekty są w trakcie realizacji.

- *Akademickie Biura Karier* – celem konkursu jest wsparcie świadczenia wysokiej jakości usług przez instytucje wspomagające studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy poprzez m.in. indywidualne poradnictwo zawodowe, wsparcie w zakładaniu własnej działalności gospodarczej, usługi w formie coachingu, mentoringu i kształcenie w zakresie przedsiębiorczości. W wyniku ogłoszonych w 2015 i 2017 roku konkursów realizowane było łącznie 70 projektów o wartości 40,5 mln zł, spośród których do końca 2020 r. 63 projekty zostały zakończone.
- *Studia dualne* – celem konkursu ogłoszonego w 2017 r. jest opracowanie programów kształcenia i realizacji studiów, które wychodzą naprzeciw oczekiwaniom potencjalnych pracodawców i przyszłych pracowników; kształcenie w tej formie odbywa się równolegle w formie zajęć dydaktycznych na uczelni i zajęć praktycznych u pracodawcy. W roku 2020 r. realizowane było 69 projektów o łącznej wartości 123 mln zł, z czego 4 projekty zostały zakończone.
- *Program Rozwoju Kompetencji* – celem konkursu jest umożliwienie podnoszenia kompetencji przez osoby kształcące się na poziomie wyższym, w obszarach kluczowych dla gospodarki, określanych w oparciu o analizy i prognozy, które jednocześnie wskazują potrzebę rozwijania określonych kompetencji oraz w oparciu o zapotrzebowanie zgłaszane przez pracodawców. Łącznie w obu konkursach było realizowanych 212 projektów o wartości 230 mln zł, z czego w roku 2020 trwała realizacja 51 projektów o wartości 56 mln zł. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyło się 208 projektów.
- *Nowe Programy Kształcenia* – konkurs ogłoszony w 2016 r. umożliwia realizację programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym dostosowanych do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, jak również uwzględniających potrzeby poszczególnych województw określone w Regionalnych Strategiach Innowacji. W roku 2020 uczelnie realizowały 38 projektów o łącznej wartości 28,7 mln zł, natomiast do końca okresu sprawozdawczego 24 projekty spośród dotychczas realizowanych zostały zakończone.

Narodowe Centrum Badań i Rozwoju realizuje również projekty na rzecz rozwoju przedsiębiorczości z inicjatywy Ministra Inwestycji i Rozwoju (obecnie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej):

- *Rozwój kadr dla sektora usług dla biznesu* – konkurs (ogłoszony w 2017 r. i 2019 r.) ma na celu rozwój kadr dla sektora usług dla biznesu (np. BPO, SSC, IT) stanowiących potencjał rozwojowy dla gospodarki i zatrudnieniowy dla absolwentów szkół wyższych. Założeniem interwencji jest również tworzenie warunków sprzyjających lokowaniu usług dla biznesu w mniejszych miastach. W 2020 r. rozstrzygnięto drugi konkurs, w wyniku czego do dofinansowania rekomendowano i podpisano umowy o dofinansowanie 17 projektów o wartości 30,8 mln zł. Tym samym w ramach obu konkursów dofinansowano łącznie 31 projektów, z czego w okresie sprawozdawczym trwała realizacja 26 projektów, a do końca 2020 zakończono 8 projektów.
- *Rozwój kadr dla sektora motoryzacyjnego* – celem konkursu jest wsparcie rozwoju kadr dla przemysłu motoryzacyjnego, stanowiącego duży potencjał rozwojowy dla gospodarki i zatrudnieniowy dla absolwentów szkół wyższych w ramach podnoszenia kompetencji osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. W okresie sprawozdawczym trwała realizacja 6 umów o łącznej wartości 8 mln zł spośród 9 zawartych po rozstrzygnięciu konkursu ogłoszonego w 2017 r.

W wyniku realizacji powyższych konkursów, do końca 2020 r.:

- 38,5 tys. osób zostało objętych usługami instytucji wspomagających studentów w rozpoczęciu aktywności zawodowej na rynku pracy;
- 59,7 tys. osób zostało objętych wsparciem EFS w ramach programów kształcenia o profilu ogólnoakademickim lub praktycznym, dostosowanych do potrzeb gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa;
- 80 tys. osób zostało objętych wsparciem z EFS w celu podniesienia kompetencji w obszarach kluczowych dla gospodarki i rozwoju kraju;
- 51,7 tys. osób podniosło kompetencje w ramach działań uczelni wspartych z EFS.

Jednym z instrumentów rynku pracy bezpośrednio skierowanym do pracodawców, który może stanowić uzupełnienie programu Polityka Nowej Szansy, jest finansowany z Funduszu Pracy, Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), którego dysponentem jest minister do spraw pracy (do października 2020 roku umiejscowiony w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a obecnie w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii).

Wydatkowanie środków w ramach KFS odbywa się na podstawie ustalanych corocznie priorytetów wydatkowania zgodnych z potrzebami rynku pracy. Celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki, a więc pośrednio wsparcie stabilności przedsiębiorstw.

Wsparcie w ramach tego instrumentu polega na możliwości dofinansowania różnych form zawodowego kształcenia ustawicznego – zarówno pracowników jak i samych pracodawców – tak, aby mieli oni kwalifikacje i umiejętności jak najbardziej adekwatne do wymagań rynku pracy i szybko rozwijającej się, a przez to zmieniającej się, gospodarki. Pracownicy posiadający kwalifikacje i umiejętności pozwalające na szybkie reagowanie przez przedsiębiorcę na nowinki rynkowe, czy możliwość zastosowania nowych technologii w gospodarce, niewątpliwie mają istotny wpływ na stabilność biznesową przedsiębiorstw. Podnoszenie i wzbogacanie kwalifikacji pracowników pozwala przedsiębiorcom zatrudniać dotychczasowych pracowników z dostosowanymi do potrzeb firmy kwalifikacjami i umiejętnościami bez potrzeby poszukiwania i zatrudniania innych, co często bywa trudne i długotrwałe.

W 2020 roku do priorytetów wydatkowania przyjętych przez Ministra do spraw pracy w porozumieniu z Krajową Radą Rynku Pracy, wpływających na zachowanie stabilności w przedsiębiorstwach (cieszących się największą popularnością wśród zainteresowanych pracodawców) należały przede wszystkim wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych oraz wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

Budżet jest ustalany corocznie i średnio stanowi około 200 mln zł., co odpowiada wysokości 2% przychodów Funduszu Pracy uzyskanych z obowiązkowych składek na Fundusz Pracy w roku przed rokiem poprzedzającym rok, dla którego jest sporządzany plan finansowy. Przykładowo w roku 2020 na działania KFS przeznaczono kwotę 246,5 mln zł. Brak jest danych za rok 2020 związanych z wydatkowaniem środków KFS, będą one dostępne po zakończeniu I kwartału roku 2021, kiedy zostaną opublikowane ostateczne statystyki roku 2020, jednak zwykle wydatkowanie kształtuje się na poziomie około 97–98% dostępnych środków. W roku 2020, ze względu na pandemię, będzie ono nieco niższe. Na koniec 3 kwartału było to około 80%. Średnio co roku wsparcie otrzymuje około 22 - 23 tys. pracodawców (podmiotów), przy liczbie złożonych wniosków sięgających 30 tys., a przeszkolonych zostaje średnio 110 tys. osób.

Podsumowując, w latach w 2014-2019 wydatki szkoleniowe skierowane do pracodawców na szkolenia wyniosły ogółem 814 542,7 tys. zł. Z środków tych w podanym wyżej okresie skorzystało 26 055 pracodawców.

1.4. Ministerstwo Finansów

W dniu 15 października 2020 r. Polska przystąpiła do Paneuropejskiego Funduszu Gwarancyjnego. Fundusz ten stworzony został przez państwa członkowskie Unii Europejskiej i pozwoli Grupie EBI (Europejski Bank Inwestycyjny oraz Europejski Fundusz Inwestycyjny) na zwiększenie wsparcia dla inwestycji o około 200 mld euro. Jego głównym celem jest finansowanie operacji o wysokim profilu ryzyka. Bank skorzysta przy tym z pokrycia ryzyka w ramach gwarancji udzielonych przez państwa członkowskie. Fundusz będzie miał określone indywidualne cele i kryteria kwalifikowalności. Okres inwestycji Funduszu będzie trwał do końca 2021 r., dla operacji EBI oraz do końca 2022 r. dla operacji EFI (z możliwością przedłużenia). Wsparcie opiera się na instrumentach finansowych, które wdrażane są zgodnie z potrzebami i we współpracy z krajowymi instytucjami finansowymi oraz bankami rozwoju. Udział Polski w Funduszu otworzył możliwość skorzystania przez polskie podmioty borykające się ze skutkami pandemii COVID-19 ze wsparcia finansowego. Wsparcie to będzie udzielane bezpośrednio lub pośrednio (przez krajowe instytucje finansowe w szczególności takie jak: banki komercyjne, instytucje finansowe, instytucje gwarancyjne, spółki leasingowe, fundusze kapitałowe – venture capital, instytucje mikrofinansowe, instytucje rozwojowe, spółki celowe, prywatne fundusze kredytowe) z wykorzystaniem takich instrumentów jak: pożyczki, inwestycje kapitałowe i quasi-kapitałowe, udziały w ryzyku, zakup papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami oraz gwarancje.

1.5. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 (POPW) jest instrumentem wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego słabiej rozwiniętych obszarów Polski dla 5 województw¹. Głównym celem POPW jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej. W Programie przewidziano wsparcie w zakresie przedsiębiorczości 689,4 mln euro (środki UE) oraz infrastruktury transportowej, w tym drogowej i kolejowej 1 293,6 mln euro (środki UE). W 2020 r. w ramach PO PW podjęto inicjatywy dedykowane dla przedsiębiorców będących w sytuacji kryzysowej w związku z pandemią COVID-19.

---

¹ lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie

Działania miały na celu niwelowanie skutków pandemii i wsparcie przedsiębiorców m. in. w zakresie kontynuowania działalności i utrzymania miejsc pracy.

W ramach Programu:

- Dodano nowy rodzaj interwencji, tj. działanie 1.5 Dotacje na kapitał obrotowy i przeprowadzono nabór projektów. Przedsiębiorcy mogli otrzymać środki m. in. na: opłaty, najem powierzchni, zakup towarów, ubezpieczenie działalności, etc. (forma wsparcia: dotacja; beneficjenci: średnie przedsiębiorstwa z obszaru Polski Wschodniej). W rezultacie podpisano z przedsiębiorcami 1015 umów na łączną kwotę dofinansowania 208 mln zł.
- Przeprowadzono nabór projektów w ramach poddziałania 1.3.1 Wdrażanie innowacji przez MŚP. Przedsiębiorcy mogli otrzymać środki na dostosowanie firmy do funkcjonowania w warunkach pandemii. Wspierane były innowacje organizacyjne poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii, dostosowanie warunków sanitarnych firmy (forma wsparcia: dotacja; beneficjenci: MŚP z obszaru Polski Wschodniej). W rezultacie do dofinansowania wybrano 26 projektów na kwotę dofinansowania 193 mln zł.

Wyżej wymienione inicjatywy podejmowane w ramach POPW odnoszą się do zarządzania przedsiębiorstwami w sytuacji kryzysowej zawartej w PNS w latach 2014-2020 oraz korzystnie wpływają na wartości wskaźników w zakresie liczby upadłości przedsiębiorstw i liczby przedsiębiorstw utrzymujących prowadzoną działalność.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) realizowany jest opisywany wcześniej projekt pn. System wczesnego ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach (działanie 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach (typ 5)). Wartość projektu przekracza 46 mln zł. Środki wydatkowane będą w latach 2021-2023. Celem projektu jest realizacja zadań związanych z systemem wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym wśród mikro, małych i średnich przedsiębiorstw znajdujących się w okresowych trudnościach oraz wyposażenie przedsiębiorców w kompetencje niezbędne do wczesnego zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz do podejmowania działań prewencyjnych.

1.6. Regionalne Programy Operacyjne

W ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, podejmuje się działania o charakterze szkoleniowo-doradczym, których efektem ma być wyposażenie przedsiębiorców w wiedzę i umiejętności skutecznego radzenia sobie z trudną sytuacją ekonomiczną firmy.

Należy jednak odnotować, że problematyka zarządzania kryzysem i kwestie dotyczące zagrożenia upadłością, z każdym rokiem zyskują na znaczeniu w działaniach dotyczących wspierania przedsiębiorczości.

Wyrazem takiego podejścia jest właśnie zaplanowanie w Regionalnych Programach Operacyjnych m.in. wsparcia, ukierunkowanego na nabycie przez przedsiębiorców umiejętność bycia elastycznym i zdolnym do zmian. Stwarza im to większe szanse na szybkie dostosowanie się do uwarunkowań rynkowych i tym samym umożliwia podniesienia ich konkurencyjności. Wzmocnienie adaptacyjności przedsiębiorstw do zmian odbywa się poprzez wsparcie rozwoju kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców, umożliwiające poprawę jakości zarządzania, co w dalszej kolejności przekłada się na bardziej efektywne zapobieganie sytuacjom kryzysowym. Adresatem tego wsparcia są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w szczególności ich właściciele czy kadra zarządzająca.

Inicjatywy podejmowane przez regiony, które mogą zostać zakwalifikowane jako pomoc w ramach pierwszego działania kierunkowego PNS *Zapobieganie sytuacjom kryzysowym przedsiębiorstw* są realizowane w ramach RPO ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Warto podkreślić, że Regionalne Programy Operacyjne przewidują pomoc o charakterze usług szkoleniowo-doradczych, które w dużej mierze dotyczą działań, jakie firma może podjąć, aby się rozwijać i tym samym zwiększyć swoją konkurencyjność. Oznacza to, że Regionalne Programy Operacyjne nie przewidują wyodrębnionych działań, które są skierowane wyłącznie do przedsiębiorców znajdujących się u progu sytuacji kryzysowej i siłą rzeczy zawartość merytoryczna tych szkoleń lub doradztwa dotyczy tematyki znacznie szerszej niż zagadnienia związane z prewencją niewypłacalności.

Niemniej jednak w zakres tematyczny tych usług, bardzo często wpisuje się treści mogące mieć znaczenie dla przedsiębiorców, którzy zdają sobie sprawę z nadchodzących trudności i chcą uzyskać stosowną wiedzę i podnieść swoje kwalifikacje w zakresie działań, jakie mogą przedsięwziąć w celu uniknięcia kryzysu. Jednak brak wyodrębnionych działań, skierowanych do ściśle zdefiniowanej grupy beneficjentów, może stanowić pewne utrudnienie w przeprowadzeniu czynności sprawozdawczych, które stanowią podstawę monitorowania Polityki Nowej Szansy.

Na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Marszałkowskie, poniżej przedstawione zostały przykłady, jak poszczególne Regionalne Programy Operacyjne ujmują pomoc dla przedsiębiorców w zakresie prewencji niewypłacalności.

1.6.1. Województwo dolnośląskie

Województwie Dolnośląskim Polityka Nowej Szansy realizowana była w 2020 roku przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w ramach RPO WD 2014-2020 poprzez wsparcie sektora przedsiębiorstw w Działaniu Osi 8 RPO Rynek pracy, tj. Działanie 8.6 *Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MMŚP*.

W dniu 14.11.2018 r. została podpisana umowa na realizację projektu w ramach Działania 8.6 przez Agencję Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A., pt. „Partnerstwo na rzecz rozwoju dolnośląskich MMŚP i ich pracowników - Edycja II”.

Wartość projektu wynosiła pierwotnie 30 955 705,86 zł (w tym dofinansowanie z UE: 26 312 345,66 zł) jednak po zwiększeniu wartości projektu ostatecznie wynosi ona 37 939 017,24 zł (w tym dofinansowanie z UE: 32 248 164,61) Partnerzy: Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o., Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A., Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A. Grupę docelową stanowią mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz ich pracownicy. Okres realizacji projektu to 01.08.2019-30.04.2022 r.

Zakłada się, że w ramach projektu wsparcie skierowane zostanie do przedsiębiorców z sektora MMŚP oraz ich pracowników, w tym do 1086 MMŚP, 3626 osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek). Rezultatem projektu ma być zrealizowanie własnych celów rozwojowych przez 978 przedsiębiorstw MMŚP oraz uzyskanie kwalifikacji bądź nabycie kompetencji przez 3264 osoby pracujące w MMŚP.

W ramach projektu rozpoczęto: rekrutację do projektu, diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw, wizyty monitoringowe usług rozwojowych, wsparcie na realizację usług rozwojowych. Do tej pory udało się osiągnąć następujące efekty:

- 1095 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie;
- 2959 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie;
- 371 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie;
- 1178 – osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie.

W tym 910 mikro, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie, a 2716 osób uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje po opuszczeniu programu.

Ponadto w 2020 roku udzielane było wsparcie przedsiębiorców z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w następujących zakresach:

- prawa restrukturyzacyjnego:

Głównym celem postępowania restrukturyzacyjnego, oprócz zaspokojenia wierzycieli, jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika. Otwarcie takiego postępowania jest jedną z przesłanek niewypłacalności pracodawcy i stanowi warunek sine qua non do wypłaty świadczeń z FGŚP.

W 2020 roku w związku z tym rodzajem niewypłacalności na podstawie wykazów (zbiorczych i uzupełniających) wypłacono w województwie dolnośląskim świadczenia w wysokości 3362,7 tys. zł dla 263 pracowników. Wypłata świadczeń dotyczyła 2 pracodawców z Dolnego Śląska.

- realizacji ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.) – zwanej dalej „COVID-19”:

Przytoczona ustawa z dnia 1 kwietnia 2020 r. wprowadziła instrument pomocowy w postaci dofinansowania ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, gdy u przedsiębiorcy (i innych uprawnionych podmiotów) wystąpił spadek obrotów gospodarczych, a pracodawca skierował pracowników na przestój lub obniżył im wymiar czasu pracy (art. 15gga(1), art. 15ga).

Nowelizacja ustawy, obowiązująca od dnia 24 czerwca 2020, wprowadziła możliwość objęcia wsparciem także tych pracodawców, którzy nie skierowali swoich pracowników na przestój ani nie obniżyli wymiaru czasu pracy (art. 15gg). Wsparcie może dotyczyć maksymalnie 3 miesięcy.

Kolejna zmiana ustawodawstwa, która obowiązuje od 19 grudnia 2020 tzw. tarcza 6.0 pozwoliła pracodawcom z 41 branż wymienionych enumeratywnie w akcie prawnym na składanie wniosków na dofinansowanie do wynagrodzenia na każdy etat w wysokości 2 tys. zł miesięcznie pod warunkiem wskazania, że przychody firmy spadły do analogicznego okresu rok wcześniej o co najmniej 40% (art. 15gga).

Do dnia 31 grudnia 2020r. do DWUP wpłynęło:

Podstawa prawna z ustawy z dnia 02 marca 2020 (...)	Liczba złożonych wniosków	Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Liczba osób objętych wsparciem finansowym	Kwota w tys.	Liczba przedsiębiorców
art. 15g	6 392	3 423	173 150	679 289,9	2 885
art. 15gg	2 922	2 206	93 442	330 886,4	1 773
art. 15gga	423	0	0	0	417
RAZEM	9 737	5 629	266 592	1 010 176,3	4 614

Po realizacji wsparcia każdy z pracodawców zgodnie z przepisami jest zobowiązany do złożenia rozliczenia. Do rozliczenia, składanego w formie elektronicznej, Beneficjent dołącza:

- dokumenty potwierdzające prawidłowość wykorzystania środków;
- dokumenty potwierdzające zatrudnienie pracowników, na wynagrodzenia których otrzymał dofinansowanie.

Rozliczenie dokonywane przez urząd składa się z dwóch etapów:

- wstępnej weryfikacji rozliczenia otrzymanych środków na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i dokumentacji, potwierdzającej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem przekazanych świadczeń i środków, polegającej w szczególności na analizie jej kompletności, prawidłowości złożonych przez beneficjentów oświadczeń oraz weryfikacji kwot przekazanych i faktycznie wykorzystanych środków;
- końcowej weryfikacji dokumentacji, potwierdzającej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem przekazanych świadczeń i środków i ostatecznego zatwierdzenia przekazanego rozliczenia otrzymanych środków na rzecz ochrony miejsc pracy z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Do końca 2020 roku dokonano weryfikacji wstępnego rozliczenia 4530 wniosków.

1.6.2. Województwo kujawsko-pomorskie

Samorząd bezpośrednio nie finansuje działań z zakresu Polityki Nowej Szansy. Raporty i rekomendacje opracowywane w ramach programu stanowią jednak cenną informację w zakresie wsparcia i pomocy firmom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Region zapewnia wsparcie skierowane do przedsiębiorców, które obejmuje zarówno działania finansowane z funduszy europejskich jak i ze środków własnych. W regionie funkcjonują liczne ośrodki wspierające przedsiębiorców takie jak Toruńska Agencja Rozwoju

Regionalnego, Kujawsko - Pomorski Fundusz Pożyczkowy, Kujawsko-Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Kujawsko-Pomorska Agencja Innowacji czy Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów.

Podstawowym źródłem wsparcia dla przedsiębiorców jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego Na Lata 2014-2020; Oś Priorytetowa 1 Wzmocnienie Innowacyjności Konkurencyjności i Gospodarki Regionu. Blisko jedna czwarta całości środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego przeznaczona jest na wsparcie dla biznesu. Wsparcie skierowane jest m. in. na wsparcie działalności badawczo rozwojowej, innowacje w przedsiębiorstwach, pożyczki dla firm oraz umiędzynaradawianie działalności.

1.6.3. Województwo lubelskie

W roku 2020 Samorząd Województwa Lubelskiego kontynuował realizację projektu REBORN (Interreg Europa), który bezpośrednio nawiązuje do założeń Polityki Nowej Szansy. Celem tego projektu było zwiększenie konkurencyjności MŚP znajdujących się w trudnej sytuacji oraz przeciwdziałanie stygmatyzacji przedsiębiorstw, które odniosły niepowodzenie biznesowe. Projekt był realizowany od 2017 roku, ale jego rezultaty zyskały najbardziej efektywny wymiar w ostatnim roku jego realizacji.

To właśnie w 2020 roku wiele firm odczuło niekorzystne skutki ograniczania działalności gospodarczej spowodowanej rozwojem pandemii COVID-19. Utworzony w 2019 roku jako rezultat projektu REBORN Punkt Kontaktowy dla Przedsiębiorców w Trudnościach w Departamencie Gospodarki i Wspierania Przedsiębiorczości UMWL przejął częściowo zadania związane z aktualną informacją dla przedsiębiorców odczuwających ekonomiczne skutki pandemii o dostępnych instrumentach finansowania na poziomie krajowym i regionalnym, stanowiąc jednocześnie jeden z elementów programu wsparcia pn. Tarcza Lubelska. Do współpracy w tym działaniu włączyły się jednostki odpowiedzialne za dystrybucję publicznych środków, tj. urzędy pracy i ZUS. Od kwietnia do końca grudnia 2020 roku informację w wyżej wymienionym zakresie uzyskało ponad 350 przedsiębiorców.

Jednocześnie przygotowano ostateczny kształt Rekomendacji do Polityki Nowej Szansy, które stanowiły rezultat dyskusji m.in. z przedsiębiorcami i Instytucjami Otoczenia Biznesu oraz doświadczeń wynikających z implementacji przyjętego przez Zarząd Województwa Lubelskiego Regionalnego Planu Działania Województwa Lubelskiego w zakresie wsparcia dla przedsiębiorców w trudnościach. Dokument ten został przekazany

do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii, stanowiąc wkład do aktualizowanej Polityki Nowej Szansy. Dodatkowo, w zakresie przeciwdziałania stygmatyzacji przedsiębiorstw wdrożono ostatni z zaplanowanych elementów kampanii informacyjnej w mediach.

Aktualnie trwają prace nad Programem *Fundusze europejskie dla lubelskiego 2021-2027*, który odpowiada na wyzwania współczesnego świata i w duchu Polityki Nowej Szansy planuje działania skierowane na wsparcie MŚP na wczesnym etapie rozwoju, w tym wsparcie przedsiębiorstw powracających na rynek po uprzedniej likwidacji działalności.

1.6.4. Województwo łódzkie

Działania kierunkowe PNS realizowane są poprzez oferowanie wsparcia w postaci usług rozwojowych w ramach dwóch poddziałań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (Oś Priorytetowa X Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Działanie X.2 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw), Poddziałanie X.2.1 Konkurencyjność przedsiębiorstw i ich pracowników.

W ramach Poddziałania X.2.1 przedsiębiorcom oferowane jest wsparcie w postaci usług rozwojowych m.in. usług szkoleniowych i doradczych dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) i ich pracowników.

Celem szczegółowym wyżej wymienionego Poddziałania jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników, w tym także MŚP przechodzących procesy adaptacyjne, restrukturyzacyjne i modernizacyjne. W ramach powyższego środka udostępnione są na wspieranie procesów adaptacyjnych w przedsiębiorstwach za pomocą usług rozwojowych dostępnych dla pracowników tychże przedsiębiorstw w Bazie Usług Rozwojowych. Środki te udostępniane są przez operatorów, którzy zostają wybrani w ogłaszanych konkursach. Przedsiębiorstwa, po zakwalifikowaniu przez operatora, otrzymują wsparcie w formie bonów na wybraną przez siebie usługę zamieszczoną w bazie prowadzonej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości tj. Bazie Usług Rozwojowych.

W 2020 r. Województwo Łódzkie w ramach Poddziałania X.2.1 nie ogłosiło konkursu, jednakże projekty wyłonione w konkursie z 2019 roku są nadal realizowane. W 2020 roku usługami rozwojowymi objętych zostało 843 przedsiębiorców.

1.6.5. Województwo małopolskie

Wsparcie podejmowane na poziomie regionu wpisujące się w działania realizowane w *Programie Polityka Nowej Szansy* jest udzielane po części w ramach *Regionalnego*

Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 (RPO WM). W ramach Działania 8.3 *Wsparcie na zakładanie działalności gospodarczej* oraz Działania 8.4 *Rozwój kompetencji kadr i adaptacja do zmian*, podejmowane są dwa główne typy operacji tj. interwencja ukierunkowana na zwiększenie dostępności do usług rozwojowych dla MŚP i ich pracowników (Poddziałanie 8.4.1) oraz druga, obejmująca wsparcie osób zwolnionych lub zagrożonych zwolnieniem z pracy (Poddziałanie 8.4.2).

Podkreślenia wymaga fakt, iż w ramach RPO nie ma wyodrębnionych działań, które są skierowane wyłącznie do przedsiębiorców znajdujących się u progu sytuacji kryzysowej. Natomiast w ramach przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19, podjęto działania polegające na ograniczaniu ryzyka przedwczesnej likwidacji przedsiębiorstw poprzez zastosowanie Małopolskiej Tarczy Antykryzysowej, a w szczególności mechanizmu bonów rekompensacyjnych.

W celu ułatwienia dostosowania kompetencji kadr MŚP do potrzeb dynamicznie zmieniającej się regionalnej gospodarki, w ramach Poddziałania 8.4.1 (Rozwój kompetencji kadr sektora MŚP) RPO WM realizowane jest wsparcie umożliwiające podniesienie kompetencji i kwalifikacji kadr sektora MŚP zgodnie ze zgłaszanym w tym zakresie zapotrzebowaniem ze strony przedsiębiorstw. Realizacja interwencji oparta jest na podmiotowym systemie finansowania, w którym decydującą rolę w zakresie wyboru usług rozwojowych odgrywa przedsiębiorca, który po przeanalizowaniu bieżących potrzeb rozwojowych pracowników lub własnych, dokonuje wyboru adekwatnej usługi (szkoleniowej, doradczej). Nowy, łatwiej dostępny system, oparty jest na rejestrze podmiotów świadczących usługi wysokiej jakości – tzw. Bazie Usług Rozwojowych (BUR). Taka konstrukcja przyczynia się do zwiększenia jakości oferowanych na rynku usług (które podlegają ocenie w Bazie), znacznego skrócenia czasu realizacji usługi rozwojowej, a w konsekwencji zwiększenia jej użyteczności i efektywności dla pracowników i ich pracodawców. W 2020 roku mając na uwadze zaobserwowaną konieczność dostosowywania usług rozwojowych i ich formy do zmieniających się szczególnie w czasie pandemii potrzeb MŚP, zaplanowano realizację projektu pilotażowego realizowanego w trybie nadzwyczajnym pn. „Ucz się u mistrza”.

W 2020 roku w ramach Poddziałania 8.4.1 kontynuowano realizację 6 umów o dofinansowanie projektów o wartości ponad 171,5 mln zł (w tym wkład UE z EFS 143,2 mln zł) zawartych w wyniku rozstrzygnięcia wcześniej ogłoszonych konkursów w zakresie rozwoju kompetencji kadr sektora MŚP. Dodatkowo, w związku z wystąpieniem pandemii rozpoczęła się realizacja projektu „Ucz się u mistrza” o wartości ogółem ponad

6 mln zł (w tym wkład UE (EFS) 5,1 mln zł). W projekcie tym założono objęcie wsparciem 300 pracowników z 200 firm rozwijających kompetencje/kwalifikacje specjalistyczne z branży usługowej tj. kosmetyczno-fryzjerskiej i turystyczno-gastronomicznej w Małopolsce (szczególnie dotkniętych skutkami pandemii), którzy będą szkolić w swoich firmach i rozliczać bony szkoleniowe oraz wpiszą się do bazy opracowanej dla potrzeb projektu lub (po uzgodnieniu) do BUR.

1.6.6. Województwo mazowieckie

Samorząd bezpośrednio nie finansuje działań z zakresu Polityki Nowej Szansy. Jednocześnie, zgodnie z przyjętym programem PNS, realizacja tej polityki na poziomie regionalnym następuje głównie w ramach działań: *Wsparcie doradcze, psychologiczne oraz wsparcie typu coaching, mentoring – Nowy Start* oraz *Usługi informacyjno-doradcze dla przedsiębiorców w zakresie przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym*. PNS przewiduje finansowanie działań realizowanych przez województwa z regionalnych programów operacyjnych. Województwo mazowieckie, jako region „lepiej rozwinięty” nie uzyskało zgody KE na uwzględnienie priorytetu inwestycyjnego 8v (EFS) *adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian* w RPO WM 2014-2020, w ramach którego możliwa byłaby realizacja działań PNS.

1.6.7. Województwo opolskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 realizacja założeń Polityki Nowej Szansy odbywa się poprzez Działanie 7.5 *Szkolenia, doradztwo dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw oraz adaptacyjność przedsiębiorstw* obejmujące m.in. usługi rozwojowe dla MSP i ich pracowników. Alokacja na wyżej wymienione działanie wynosi 2 171 068 euro.

W 2020 r. nie przeprowadzono naborów do Działania 7.5. W trakcie realizacji znajdowały się projekty wybrane w dwóch wcześniejszych konkursach: I nabór odbył się 16-23.06.2017 r., a II nabór 24-31.08.2017. W związku z realizacją powyższych projektów, w minionym roku:

- 274 – osoby pracujące o niskich kwalifikacjach objęto wsparciem w programie;
- 58 – osób pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objęto wsparciem w programie;
- 158 – mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw zrealizowało swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie;

- 372 – osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objęto wsparciem w programie;

1.6.8. Województwo podkarpackie

Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 realizuje założenia programu Polityki Nowej Szansy poprzez działania współfinansowane ze środków EFS, wobec czego za ich wdrażanie odpowiada Instytucja Pośrednicząca, którą jest Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.

Pierwsze z działań (7.5 - *Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP*), wdrażane w systemie popytowym, obejmuje dofinansowanie usług rozwojowych, w tym podnoszenie kwalifikacji pracowników, wynikających z diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Realizacja wsparcia doradczego i szkoleniowego dla pracowników sektora MŚP, będzie koncentrować się m.in. na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym występującym lub mogącym wystąpić w przedsiębiorstwach.

Do końca 2020 r. przeprowadzono 3 nabory wniosków (bez unieważnionych) w ramach ww. działania. Ogólna pula środków jaka została przeznaczona na dofinansowanie projektów wyniosła 43 406 147,00 zł (w całości wkład UE). Spośród 22 wniosków poprawnych formalnie na kwotę wkładu UE 110 509 386,52 zł (wartość ogółem: 151 570 952,72 zł) do dofinansowania wybrano 7 projektów i kolejno podpisano 7 umów na kwotę wkładu UE 38 676 334,04 zł (wartość ogółem: 53 750 209,71 zł).

1.6.9. Województwo podlaskie

W województwie podlaskim działania zbieżne z realizacją założeń niniejszego programu zostały przewidziane w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020* (RPO WP 2014-2020). Przedmiotowe działania, są bezpośrednio lub pośrednio ukierunkowane na wsparcie powstawania nowych przedsiębiorstw, rozwój kadr przedsiębiorstw, zwiększenie zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw, czy podniesienie jakości usług okołobiznesowych.

Wśród inicjatyw wymienionego Programu należy wskazać Działanie 2.4 *Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*, przewidziane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego (PI) 8v *Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian*.

Wolny rynek wymaga od przedsiębiorstwa jako organizacji zdolności do bycia elastycznym i zdolnym do zmian w zależności od sytuacji na danym rynku. Podmioty gospodarcze, posiadające kadrę zarządzającą wyposażoną w te kluczowe umiejętności oraz kompetentnych pracowników, zwiększają szanse na szybkie dostosowanie się

do uwarunkowań rynkowych, są w stanie zwiększać swoje przewagi konkurencyjne. Innym, istotnym źródłem sukcesu w biznesie jest posiadanie przejrzystej wizji i strategii rozwoju.

Wskazane kompetencje są przedmiotem wsparcia realizowanego w ramach wskazanego Działania RPO WP 2014-2020. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym właściciele/kadra zarządzająca mogą ubiegać się o dofinansowanie usług prowadzących do nabycia umiejętności planowania strategicznego oraz wdrażania nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem, a także opracowywania i implementacji planów adaptacyjnych i modernizacyjnych przedsiębiorstwa.

Podjęcie wdrożeniowe, w ramach działania uwzględnia daleko idącą indywidualizację i profesjonalizację usług rozwojowych. Aby ułatwić pracodawcom inwestowanie w kapitał ludzki zgodnie z indywidualnymi potrzebami, wspierane jest podmiotowe finansowanie kształcenia. Należy podkreślić, że to właśnie przedsiębiorcy powinni kształtować popyt na usługi szkoleniowe, które są do nich skierowane. Tym samym przedsiębiorcy powinni korzystać z takich szkoleń, które są im faktycznie potrzebne, a nie takich, które im oferuje rynek szkoleniowy.

Założona interwencja uwzględnia również wsparcie fakultatywne, jakim jest diagnoza potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Skuteczność działań w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników uwarunkowana jest znajomością specyfiki rynku, dlatego też w Działaniu 2.4 zaplanowano wsparcie diagnozowania, ukierunkowanego na przeprowadzenie badań i analiz, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie zmian gospodarczych w regionie. Trafna diagnoza umożliwia zapobieganie oraz wczesne reagowanie na sytuacje kryzysowe w przedsiębiorstwach.

W ramach oferowanego wsparcia, w 2020 roku, Instytucja Pośrednicząca RPO WP 2014-2020 – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, kontynuowała realizację projektu (wyłonionego w trybie pozakonkursowym) polegającego na stworzeniu i funkcjonowaniu podmiotowego systemu finansowania usług rozwojowych w województwie podlaskim. Projekt jest realizowany w okresie 20.08.2016-31.12.2021. Całkowita wartość projektu wynosi 41 937 655,60 zł. W 2020 roku, w ramach przedmiotowego projektu, przedsiębiorcy złożyli 501 kompletnych i poprawnych wniosków o przyznanie środków na dofinansowanie usług rozwojowych na łączną kwotę 10 525 457,70 zł.

1.6.10. Województwo pomorskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP) Samorząd Województwa Pomorskiego nie realizował działań bezpośrednio skierowanych do firm zagrożonych upadłością.

Mimo, że program nie oferuje działań skierowanych bezpośrednio do firm zagrożonych upadłością, przewiduje jednak wsparcie firm dopiero rozpoczynających jak i rozwijających swoją działalność. Przedsiębiorcy wspierani są poprzez dofinansowanie zarówno w formie dotacji, jak i preferencyjnych zwrotnych instrumentów finansowych. Działania te realizowane są poprzez konkursy przeprowadzane w ramach Osi Priorytetowych RPO WP.

W ramach Osi Priorytetowej 2 *Przedsiębiorstwa*, pomorscy przedsiębiorcy mogą skorzystać z preferencyjnych pożyczek i poręczeń na inwestycje rozwojowe. Dotychczas 2035 przedsiębiorców otrzymało 2430 pożyczek na inwestycje w kwocie 314,3 mln zł, a 159 przedsiębiorców zawarło 168 umów atrakcyjnego poręczenia kredytu bankowego przeznaczonego na inwestycje i zapewnienie płynności finansowej w kwocie 67,04 mln zł.

Ponadto Zarząd Województwa Pomorskiego podjął szybkie i kompleksowe działania, których celem jest ograniczenie negatywnych skutków pandemii koronawirusa na terenie województwa pomorskiego, w wyniku których przeznaczono m.in.:

- 51,5 mln zł na wsparcie pomorskich przedsiębiorców w formie pożyczek, m.in. na utrzymanie płynności finansowej;
- 48,5 mln zł na wsparcie pomorskich przedsiębiorców w formie dotacji, m.in. na cele inwestycyjne umożliwiające dostosowanie prowadzonej działalności do warunków zmienionych w wyniku epidemii;
- 30 mln zł na wsparcie osób, które w wyniku pandemii znalazły się w trudnej sytuacji na rynku pracy lub utraciły zatrudnienie, oraz na ograniczanie czynników ryzyka w miejscu pracy.

Już w kwietniu 2020 r. uruchomiono również następujące narzędzia wsparcia dla przedsiębiorców i firm z naszego regionu, które zostały dotknięte skutkami epidemii:

- strona internetowa www.pomocdlafirm.pomorskie.eu, stanowiąca kompleksową platformę informacyjną zawierającą wiedzę na temat obecnie oferowanego wsparcia, zarówno na poziomie samorządowym, jak i rządowym, oraz inne informacje gospodarcze z regionu, sukcesy pomorskich firm, a także oferty najciekawszych szkoleń, webinarów i spotkań online – do końca 2020 r. strona miała ponad 12 tys. użytkowników i zanotowała 69 tys. odsłon;

- mailowa skrzynka kontaktowa pomocdlafirm@pomorskie.eu, gdzie można kierować wszelkie zapytania oraz FAQ – zbiory często zadawanych pytań i udzielonych odpowiedzi dotyczących problemów przedsiębiorców i pracowników w dobie COVID-19;
- grupa na Facebooku *Pomoc dla firm! Pomorskie* mająca z założenia być miejscem wymiany towarów i usług zarówno między przedsiębiorcami jak i mieszkańcami, która z czasem wzbogaciła się o ogłoszenia instytucji otoczenia biznesu oferujących webinary – na koniec 2020 r. grupa liczyła 989 członków.

1.6.11. Województwo śląskie

W 2020 r. z powodu pandemii Covid-19 zmodyfikowano poddziałanie dotyczące innowacji w MŚP, które przekształcono w celu utrzymania konkurencyjności i miejsc pracy w sytuacji pandemicznej: Działanie 3.2 Innowacje w MŚP, typ projektu 2 Inwestycje w MŚP. Celem szczegółowym do osiągnięcia poprzez realizację projektów dofinansowanych w ramach konkursu jest aby projekt dotyczył:

- utrzymania konkurencyjności i miejsc pracy w przedsiębiorstwach z sektora MŚP, dotkniętych ekonomicznymi skutkami kryzysu zdrowia publicznego oraz/lub
- utrzymania miejsc pracy w przedsiębiorstwach z sektora MŚP, dotkniętych ekonomicznymi skutkami kryzysu zdrowia publicznego oraz/lub
- zwiększenia konkurencyjności oraz/lub
- przyczynienia się do tworzenia przez przedsiębiorstwa miejsc pracy.

W 2020 r. rozstrzygnięto 1 konkurs składający się z 4 rund naborów wniosków: 3.2 Innowacje w MŚP – konkurs – nr RPSL.03.02.00-IP.01-24-026/20 (budżet naborów 76 269 031,20 zł). W ramach działania wybrano do dofinansowania 491 projektów o łącznej wartości 430 687 425,59 zł.

1.6.12. Województwo świętokrzyskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 nie są realizowane działania ukierunkowane na wsparcie przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji czy zagrożonych upadłością, które bezpośrednio wpisują się w cele programu Polityki Nowej Szansy.

Niemniej jednak w ramach RPO WŚ 2014-2020 udzielane jest wsparcie na rzecz rozwoju i zwiększania konkurencyjności MŚP, w tym dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą jak i rozwijających swoją pozycję na rynku.

W ramach Osi priorytetowej 2. Konkurencyjna gospodarka RPO WŚ, oferowane jest wsparcie zarówno w formie dotacji bezzwrotnej, jak pożyczek na finansowanie inwestycji związanych z rozwojem przedsiębiorstw. W ramach dotacji na wsparcie sektora MŚP, w okresie 2014-2020 podpisano łącznie 2145 umów na łączną kwotę ponad 314 mln zł. Pożyczki dla firm w ramach projektu „Fundusz Funduszy Województwa Świętokrzyskiego” ze środków RPO WŚ 2014-2020 udzielane są przez pośredników finansowych wybranych przez Operatora – Bank Gospodarstwa Krajowego. Od początku wdrażania projektu udzielono 1168 pożyczek o łącznej wartości ponad 208 mln złotych dofinansowania środkami europejskimi. Z kolei w zakresie wsparcia oferowanego w ramach projektu „Popytowy System Innowacji – rozwój MŚP w regionie świętokrzyskim poprzez profesjonalne usługi doradcze” przedsiębiorcy liczyć mogą na wsparcie doradcze, które ma im pomóc w opracowaniu nowych modeli biznesowych, systemów pracy zdalnej, sprzedaży na odległość czy pozyskiwania rynków zbytu. Od początku realizacji projektu zostały przeprowadzone łącznie cztery nabory na realizację voucherów dla MŚP, podpisano 339 umów z przedsiębiorcami na kwotę dofinansowania w wysokości 20 572 805,57 zł.

W ramach Działania 2.4 Promocja gospodarcza kluczowych branż gospodarki regionu RPO WŚ, Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego realizuje projekt pn. „Świętokrzyskie – hard to pronounce, easy to do business in”. Realizacja odbywa się w latach 2016-2020. Celem projektu jest wzmocnienie pozycji gospodarczej regionu i pomoc regionalnym przedsiębiorcom w działalności pro-eksportowej. W ramach projektu w 2020 r. zrealizowane zostały następujące działania:

- 1 pro-eksportowa konferencja krajowa pn. „Potencjał eksportowy i handlowy świętokrzyskich przedsiębiorców branży metalowo-odlewniczej”, która odbyła się w dniu 21 lutego 2020 r. o godz. 10.00 w Ostrowcu Świętokrzyskim (Hotel Red, ul. Kuźnia 75).
- 1 przyjazdowa misja gospodarcza i wizyty studyjne w dniach 19-22.02.2020 r., w której wzięło udział 11 przedstawicieli przedsiębiorstw z Austrii, Białorusi, Rosji, Rumunii, Ukrainy, Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Program misji obejmował, oprócz udziału zagranicznych w konferencji, również spotkania o charakterze biznesowym oraz wizyty studyjne w wybranych, świętokrzyskich firmach (m. in. Elkom Trade S.A., Starpol II Starachowice, Mesko-Rol Sp. z o.o., Tevor S.A.), reprezentujących sektor metalowo- maszynowy. Przedmiotowe przedsięwzięcia stanowiły doskonałą okazję do promowania oferty eksportowej regionalnych

producentów i jednocześnie wzmocnienie rozpoznawalności marki świętokrzyskich firm na rynkach zagranicznych.

Przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego działało do końca 2020 roku Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów (COIE), które odpowiadało na potrzeby przedsiębiorców, w szczególności z sektora MŚP, w zakresie internacjonalizacji czy prowadzenia inwestycji poza granicami kraju. Centrum udzielało informacji dotyczących procedur i przepisów, możliwości dofinansowania różnych form działalności na poziomie zarówno regionalnym jak i krajowym, ale również prowadziło działania mające na celu poszukiwanie kontrahentów dla firm, w tym kooperantów zagranicznych, tj. konferencje międzynarodowe, spotkania match-makingowe.

Utrzymujący się od początku 2020 roku stan pandemii i trudna sytuacja społeczno-gospodarcza spowodowały konieczność ukierunkowania wsparcia w ramach RPO WŚ na finansowanie kapitału obrotowego przedsiębiorstw, oferowanego na preferencyjnych warunkach, umożliwiającego utrzymanie prowadzonych działalności gospodarczych i zachowanie płynności finansowej MŚP w tym trudnym okresie. W odpowiedzi na powyższe, w maju 2020 r. Uchwałą Zarządu Województwa Świętokrzyskiego powołano Zespół ds. wsparcia świętokrzyskiej gospodarki w ramach świętokrzyskiej tarczy antykryzysowej Ochrona, Odbudowa, Rozwój MŚP w okresie pandemii wirusa SARS-Cov2, w ramach którego dyskutowane są propozycje rozwiązań służących łagodzeniu ekonomicznych skutków pandemii i diagnozowanie potrzeb świętokrzyskich przedsiębiorców poszkodowanych przez pandemię. W pracach Zespołu uczestniczą przedstawiciele reprezentatywnych organizacji przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu z terenu województwa.

W celu przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym w przedsiębiorstwach, w ramach środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 na walkę ze skutkami SARS-CoV-2, w roku 2020 podjęto następujące działania:

- Wsparcie finansowania kapitału obrotowego przedsiębiorstw, zarówno w formie dotacji bezzwrotnych, jak i pożyczek płynnościowych i płynnościowo-inwestycyjnych.

W zakresie dotacji przeprowadzono w 2020 r. dwa nabory wniosków o dofinansowanie dla przedsiębiorstw, które zostały poszkodowane w związku z wystąpieniem pandemii oraz odnotowały spadek przychodów ze sprzedaży. W celu maksymalnego ukierunkowania wsparcia dedykowano środki dla branż najbardziej poszkodowanych wymienionych w Rozdziale 4 § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia

epidemicznego (Dz. U. poz. 433) (m.in.: gastronomia, turystyka, hotelarstwo, usługi kosmetyczne, fryzjerskie, organizacja imprez, wystaw, targów).

Dzięki przeprowadzeniu konkursów 1663 firmy otrzymały wsparcie o wartości ponad 52 mln złotych dofinansowania środkami Unii Europejskiej. Spośród podpisanych umów 1590 podmiotów gospodarczych (96%) stanowiły mikroprzedsiębiorstwa (od 1 do 9 pracujących), które uzyskały dofinansowanie w wysokości ponad 46,5 mln zł, przy czym średnio jedno mikroprzedsiębiorstwo otrzymało wsparcie w wysokości ponad 29 tys. zł.

Wśród mikroprzedsiębiorstw największą grupę stanowiły firmy otrzymujące dotację na zatrudnienie 1 pracownika (w tym samozatrudnieni), z którymi podpisano 1203 umowy (co stanowi 72% wszystkich podpisanych umów i 76% umów podpisanych z mikroprzedsiębiorstwami). Tego typu firmy otrzymały dotację na łączną kwotę w wysokości ponad 28 mln zł (23,5 tys. zł każda).

Małe firmy (od 10 do 49 pracujących) podpisały 67 umów (co stanowiło ponad 4% wszystkich podpisanych umów) na łączną kwotę blisko 5,5 mln zł (10% wartości wszystkich podpisanych umów, średnio ponad 81 tys. zł na 1 firmę).

Z funduszy RPO WŚ 2014-2020 udzielane są preferencyjnych warunkach także pożyczki płynnościowe i płynnościowo-inwestycyjne, z przeznaczeniem na ochronę miejsc pracy czy też zabezpieczenie płynności finansowej firm. W dyspozycji konsorcjum, którego liderem jest Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego, znalazły się środki w wysokości 120 mln zł. Od początku lipca 2020 r. udziela ono pożyczek płynnościowych. Pojedyncza firma może otrzymać nawet do 3 mln zł, a pożyczki udzielane są na bardzo korzystnych warunkach – oprocentowanie jest zerowe, nie ma konieczności wnoszenia wkładu własnego oraz dodatkowych opłat i prowizji, a okresy spłaty są bardzo dogodne (do 72 miesięcy). Również na preferencyjnych warunkach udzielane są pożyczki inwestycyjno-obrotowe, na które wygospodarowano środki RPO WŚ w wysokości 110 mln zł.

Do końca 2020 roku zaangażowano ponad 97 mln zł w umowach o pożyczki z przedsiębiorcami. Wśród pożyczkobiorców największą grupę stanowią mikroprzedsiębiorstwa (77% umów), do których trafiło blisko 50% wszystkich środków. Średnia wartość pożyczki udzielanej w związku z trudną sytuacją firm w kontekście COVID-19 wyniosła blisko 310 tys. złotych.

- Wsparcie doradcze w formie voucherów.

Województwo Świętokrzyskie od października 2018 realizuje projekt „Popytowy System Innowacji – rozwój MŚP w regionie świętokrzyskim poprzez profesjonalne usługi doradcze”.

W projekcie przewidziano zastosowanie popytowego schematu w realizacji usług doradczych przez IOB i uczelnie wyższe i przekazanie na ten cel voucherów dla MŚP, którzy wg. zapotrzebowania w swojej firmie i profilu jej działalności sami wybierają pakiet usług doradczych oraz jednostkę, która będzie to w stanie dla nich rzetelnie zrealizować i pobudzić rozwój innowacyjności i konkurencyjności MŚP. W związku z trudną sytuacją w jakiej znalazło się wielu przedsiębiorców na skutek ograniczeń w ich funkcjonowaniu, spowodowanych epidemią COVID-19, Zarząd Województwa podjął decyzję o ogłoszeniu dwóch naborów, mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom pandemii SARS CoV-2. W efekcie naborów do końca 2020 r. zawarto 186 umów o łącznej wartości blisko 9 mln zł. W przygotowaniu pozostaje kolejnych 12 umów o wartości 277 tys. zł.

1.6.13. Województwo wielkopolskie

W ramach Działania 6.5 *Doskonalenie kompetencji osób pracujących i wsparcie procesów adaptacyjnych* (RPO WW na lata 2014-2020, współfinansowany ze środków EFS) liczba mikro, małych i średnich przedsiębiorstw objęta usługami rozwojowymi w programie wynosi 6548.

Przedsiębiorcy w trudnościach spełniający kryteria definicji określone w Polityce Nowej Szansy mogą być potencjalnie grupą docelową Działania 6.5 w części objętej podmiotowym systemem finansowania usług rozwojowych. Jednak nie ma wskaźników, które pozwoliłyby wskazać liczbę takich przedsiębiorstw objętych wsparciem. Jednocześnie należy podkreślić, iż przedsiębiorstwa znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji w rozumieniu rozporządzenia KE nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. są wyłączone z możliwości objęcia wsparciem w ramach 6.5.

W ramach Regionalnych Programów Operacyjnych możliwe jest wdrażanie prewencyjnego wsparcia doradczego dla przedsiębiorstw odnoszącego się do przeciwdziałania występowaniu sytuacji kryzysowych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w ramach RPO WW nie można udzielić wsparcia przedsiębiorstwom znajdującym się w trudnej sytuacji zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt. 18 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającą niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, co niejednokrotnie koliduje z zakresem rzeczowym programu (PNS).

1.6.14. Wnioski

Dotychczasowe raporty pokazują, że działania podejmowane przez PARP oraz instytucje wspierające przedsiębiorców na poziomie regionalnym, w pewnym stopniu realizują cele

ukierunkowane na dostarczenie przedsiębiorcom stosownej wiedzy i umiejętności dotyczących reagowania na sytuacje kryzysowe, które mogą pojawić się w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej.

Oparty o doświadczenia EWE projekt *System Wczesnego Ostrzegania MMŚP w okresowych trudnościach* ma duże szanse stać się podstawą do zbudowania systemu prewencji w zakresie sytuacji kryzysowych z powodzeniem minimalizującego niewypłacalność i pojawiającą się w jej konsekwencji likwidację przedsiębiorstwa.

Pomoc informacyjno-doradcza dla przedsiębiorców na poziomie regionalnym bardzo często dotyczy problemów, które mają szerszy kontekst niż przeciwdziałanie pojawiającej się w firmie sytuacji kryzysowej. Jest to prawdopodobnie wynikiem tego, że wsparcie w ramach RPO zostało zaplanowane tak, aby uwzględnić jak największe spektrum problemów, które dotyczą przedsiębiorców.

Jako działania o charakterze prewencyjnym, regiony najczęściej wskazują wsparcie, dotyczące rozwoju kompetencji przedsiębiorców i pracowników, korzystając w tym celu np. z Bazy Usług Rozwojowych prowadzonej przez PARP.

2. OGRANICZANIE RYZYKA LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (POZASĄDOWE I SĄDOWE FORMY NAPRAWY I RESTRUKTURYZACJI)

Działania prowadzone w ramach drugiego obszaru kierunkowego mają na celu umożliwienie przedsiębiorcom, których dotknęła już sytuacja kryzysowa, przeprowadzenia działań naprawczych, zmierzających do uniknięcia konieczności zakończenia działalności gospodarczej.

2.1. Ministerstwo Finansów

W 2020 roku uruchomione zostały środki z rezerwy celowej budżetu państwa dla części 20 – Gospodarka: 30 mln zł na realizację przez ministra właściwego do spraw gospodarki zadań wynikających z ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców; 20 mln zł na dotację celową dla Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. na sfinansowanie zadań wynikających z ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1298).

Ustawa ta jest elementem rządowego programu Polityka Nowej Szansy, skierowanego do przedsiębiorców mierzących się z trudnościami w prowadzeniu działalności gospodarczej. Stanowi uzupełnienie możliwości naprawy przedsiębiorstwa, przeprowadzanego przy pomocy postępowań restrukturyzacyjnych, których podstawowym celem jest niedopuszczenie do likwidacji wartościowych przedsiębiorstw, nierzadko innowacyjnych.

2.2. Ministerstwo Sprawiedliwości

Resort podejmował działania mające na celu wdrożenie narzędzi teleinformatycznych. W zakresie utworzenia Centralnego Rejestru Upadłości (str. 53 PNS) realizowany jest projekt informatyczny pn. „Krajowy Rejestr Zadłużonych (rozszerzenie dotychczasowego projektu Centralny Rejestr Restrukturyzacji i Upadłości)”. Planowany termin zakończenia projektu – 29.08.2021 r. Projekt jest współfinansowany z funduszy europejskich w ramach programu PO WER. Koszt projektu – 13 692 977,75 zł. Nakłady poniesione w projekcie do końca 2020 r. wynoszą – 1 122 250,30 zł, w tym w roku 2020 – 647 987,94 zł.

Ponadto zostało podjętych szereg działań legislacyjnych. Główne cele programu Polityka Nowej Szansy wpisują się w zakres zmian przepisów postępowania cywilnego wprowadzonego w okresie pandemii COVID-19. W ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji

kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.) przyjęto – w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1575 z późn. zm.) – możliwość przeprowadzenia rozprawy lub posiedzenia jawnego w formie odmiejscowionej (przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie ich na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku), ewentualnie zarządzenia przez przewodniczącego przeprowadzenia posiedzenia niejawnego, zamknięcia rozprawy i wydania orzeczenia na posiedzeniu niejawnym, jeżeli postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, rozpoznania apelacji na posiedzeniu niejawnym.

Obecnie w Sejmie trwają prace na rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 899), który przewiduje dalej idące zmiany. Jako zasadę przyjęto odbywanie rozpraw i posiedzeń jawnych w formie odmiejscowionej, a dopiero w przypadku braku możliwości skorzystania z takiego rozwiązania przewidywane jest przeprowadzenie posiedzenia niejawnego, przy czym od przeprowadzenia rozprawy lub posiedzenia jawnego z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej będzie można odstąpić tylko w przypadku, jeżeli rozpoznanie sprawy na rozprawie lub posiedzeniu jawnym będzie konieczne, a odbycie posiedzenia w budynku sądu nie wywoła nadmiernego zagrożenia dla zdrowia osób w nim uczestniczących. W zakresie postępowania dowodowego zaproponowano rozwiązania pozwalające konsulom wykonującym odezwy sądów na przesłuchanie świadka lub strony w sposób odmiejscowiony, a dla usprawnienia postępowań sądowych przewidziano nadto wdrożenie komunikacji elektronicznej między sądem i fachowymi pełnomocnikami za pomocą poczty elektronicznej. Niezależnie od powyższego przewidywane jest również umożliwienie doręczania pism sądowych stronom reprezentowanym przez profesjonalnych pełnomocników wyłącznie za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej.

Omawiany projekt wprowadza ponadto nowe rozwiązanie prawne w zakresie postępowania egzekucyjnego – sprzedaż nieruchomości w drodze licytacji elektronicznej. Regulacja ta przyspieszy egzekucję z nieruchomości oraz wpłynie na poprawę transparentności licytacji. Narzędzie to może okazać się szczególnie istotne w świetle celów programu Polityki Nowej Szansy, przeciwdziałając niewypłacalności przedsiębiorców, a przynajmniej ograniczając skalę tego zjawiska.

Ponadto procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD 156), który m.in. zakłada odejście od niesprawiedliwych i niczym nieuzasadnionych rozwiązań, w myśl których stronie występującej bez profesjonalnego pełnomocnika należy się zwrot kosztów w ograniczonym przedmiotowo zakresie oraz do górnego pułapu (nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata), wprowadza nadto instytucję rozłożenia kosztów procesu na raty, jeśli przemawiają za tym wysokość kosztów albo sytuacja majątkowa strony obowiązanej do ich zwrotu.

Projekt przewiduje również przeobrażenie modelu organizacji postępowania poprzez: doprecyzowanie przepisów dotyczących planu rozprawy – wprowadzenie konieczności określenia, jakie dowody i w jakiej kolejności powinny zostać przeprowadzone, a także możliwość modyfikacji planu rozprawy w drodze postanowienia sądu (co ma wyeliminować bariery, które skutecznie mogły zniechęcać orzeczników do szerszego korzystania z instytucji posiedzeń przygotowawczych), możliwość wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym bez kierowania sprawy na rozprawę w sytuacji, gdy nie udało się w sposób ugodowy rozwiązać sporu, a zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy, jednoznaczne określenie terminu, do którego strony mogą przytaczać twierdzenia i dowody. W projekcie przyjęto również rozwiązania mające na celu usprawnienie procesu sporządzania uzasadnień oraz korektę i uściślenie instytucji doręczeń.

Prace legislacyjne podjęto również w zakresie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (projekt o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw – UD 169). Zakłada on m.in. obniżenie do 1000 zł opłaty stosunkowej w sprawach ze skargi pauliańskiej przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł, jeżeli roszczenie wierzyciela wobec dłużnika zostało już stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu. Aktualnie w takich sprawach pobiera się opłatę stosunkową o maksymalnej wysokości 200 000 zł, co może zniechęcać potencjalnych wierzycieli do wytaczania powództw w celu przeciwdziałania bezprawnym działaniom dłużnika i jego kontrahentów. Ponadto proponuje się zróżnicowanie stawek opłat od wniosków o uzasadnienie, aby ustalona mocą nowelizacji z 2019 r. stawka opłaty (100 zł) nie stała się barierą w dostępie do środka zaskarżenia. Wobec tego projekt zakłada, aby opłata stała w wysokości 100 zł była pobierana jedynie od wniosków o uzasadnienie wyroków albo postanowień co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym, natomiast co do pozostałych postanowień lub zarządzeń

– 30 zł. W projekcie przewiduje się nadto, że wydatki w elektronicznym postępowaniu upominawczym – aby utrzymać sprawność tego postępowania – będzie ponosił Skarb Państwa.

2.3. Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii

Ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1298) odpowiada na zgłaszane potrzeby przedsiębiorców, realizując przy tym zakładane w PNS postulaty wprowadzenia pomocy dla przedsiębiorców z budżetu państwa. Ustawa wprowadziła narzędzie, które przewiduje udzielanie takiej pomocy przedsiębiorcom w trudnościach w formie wsparcia finansowego oraz w formie ulg w wykonaniu administracyjnej kary pieniężnej. Tego rodzaju pomoc ze strony państwa powinna być efektywna, a zarazem adekwatna do problemu, który ma rozwiązać, dlatego też wysokość wsparcia będzie zindywidualizowana. Na wniosek przedsiębiorcy, wskazany w ustawie, podmiot udzielający pomocy, po szczegółowej weryfikacji przedstawionej przez przedsiębiorcę dokumentacji i w oparciu o ocenę sytuacji aplikującego przedsiębiorcy, podejmuje decyzję o wysokości i rodzaju przyznanego wsparcia.

Wyżej wymieniona ustawa wprowadziła narzędzia, które w latach 2020-2029 mają służyć wspieraniu przedsiębiorców w trudnościach. Każdy z trzech instrumentów pomocy odpowiada na różne potrzeby firm i jest nastawiony na pomoc w osiągnięciu innego celu:

- **Pomoc na ratowanie** – wsparcie finansowe w formie pożyczki udzielanej na okres do 6 miesięcy. Przeznaczone dla przedsiębiorców, których sytuacja finansowa znacznie się pogorszyła i nie są w stanie od razu przystąpić do restrukturyzacji, a bez wsparcia groziłoby im natychmiastowe ogłoszenie upadłości. Zapewnia firmie utrzymanie płynności na czas niezbędny do opracowania planu restrukturyzacji, przeprowadzenia sprawnej likwidacji albo powrotu do rentowności;
- **Tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne** – wsparcie finansowe w formie pożyczki udzielanej na okres do 18 miesięcy. Może zostać przyznane jako kontynuacja pomocy na ratowanie lub jako samodzielny instrument. Jest to wsparcie skierowane do przedsiębiorców, którzy będą w stanie samodzielnie przeprowadzić restrukturyzację w oparciu o uproszczony plan restrukturyzacji, ale przedtem będą potrzebowali wsparcia w okresie bezpośrednio poprzedzającym restrukturyzację;
- **Pomoc na restrukturyzację** - wsparcie finansowe w formie pożyczki udzielanej na czas niezbędny do przeprowadzenia skutecznego procesu restrukturyzacji,

ale nie dłuższy niż 10 lat; pomoc w formie wejść kapitałowych; ulgi w wykonywaniu administracyjnych kar pieniężnych. Najbardziej rozbudowany instrument, przewiduje równoległe skorzystanie z kilku różnych form pomocy. Przeznaczony dla przedsiębiorców zdecydowanych na restrukturyzację przedsiębiorstwa. Zapewnia firmie wsparcie na realizację planu restrukturyzacji, ukierunkowanego na przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa przy założeniu, że celem tej pomocy jest usunięcie przyczyn trudności, a nie samo wyrównanie strat.

2.4. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Z danych posiadanych przez UOKiK, pochodzących ze sprawozdań podmiotów udzielających pomocy, przekazywanych na podstawie art. 32 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 708 z późn. zm.) wynika, iż w 2020 r. udzielono wsparcia o charakterze pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację jednemu przedsiębiorcy należącemu do kategorii małych lub średnich przedsiębiorstw.

W 2020 r. dokonano notyfikacji przedłużenia i zmiany programu pomocowego przewidującego udzielanie pomocy publicznej w celu ratowania i restrukturyzacji małych i średnich przedsiębiorstw. Decyzją z dnia 12 listopada 2020 r. w sprawie SA.58255 (2020/N) – Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP (przedłużenie SA.43594), Komisja Europejska uznała ww. program za zgodny z rynkiem wewnętrznym. W ramach programu możliwe jest udzielanie pomocy publicznej na podstawie:

- ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2020 r. poz. 814 z późn. zm.) oraz
- ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz. U. poz. 1298).

Pomoc dla małych i średnich przedsiębiorców w celu ratowania lub restrukturyzacji może być udzielana na podstawie wyżej wymienionego programu w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2026 r.

2.5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych konsekwentnie realizuje politykę udzielania ulg i w 2020 r. zawierał układy ratalne oraz odraczał terminy płatności składek na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 300 z późn. zm.) oraz innych ustaw. Zakład w 2020 r. udzielił 138 452 ulg na kwotę 12 742 mln zł.

W 2020 r. klienci Zakładu występowali głównie z wnioskami o odroczenie terminu płatności, co wiązało się m.in. z oczekiwaniem na wejście w życie kolejnych przepisów Tarczy Antykryzysowej i rozpatrzeniem wniosku o zwolnienie z opłacania składek. Natomiast z wnioskami o układ ratalny występowali głównie płatnicy, którzy nie mogli skorzystać z form pomocy przewidzianych w Tarczy Antykryzysowej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych przywiązuje ogromną wagę do propagowania wśród płatników składek dobrowolnej spłaty zaległości, dlatego też przy każdej możliwej okazji, np. w wysłanej w 2020 r. masowo informacji o zadłużeniu za rok 2020 oraz w bieżąco kierowanej do płatników składek w ciągu roku korespondencji, zawierane były informacje o możliwości złożenia wniosku o udzielenie ulgi w formie układu ratalnego.

Ponadto w roku 2020 Zakład na podstawie przepisów Tarczy Antykryzysowej udzielił przedsiębiorcom pomocy polegającej na zwolnieniu z obowiązku opłacania składek za marzec-maj 2020 r. oraz lipiec-wrzesień 2020 r., która stanowiła pomoc publiczną. Liczba zarejestrowanych wniosków o zwolnienie z obowiązku opłacenia należności z tytułu składek złożonych w okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. wyniosła ogółem 2,1 mln natomiast kwota zwolnienia to ponad 13,1 mld zł.

W roku 2020 w ramach wsparcia przedsiębiorców Zakład odstąpił również od pobierania odsetek zwłokę. W okresie do 31 grudnia 2020 r. zakończono obsługę ponad 10 tys. wniosków na kwotę 11 mln zł.

3. SPRAWNE PRZEPROWADZENIE LIKWIDACJI PRZEDSIĘBIORSTW (SĄDOWE FORMY RESTRUKTURYZACJI I LIKWIDACJI)

Działania trzeciego obszaru Polityki Nowej Szansy koncentrują się na dwóch głównych obszarach: podnoszenie kompetencji sędziów i zmiany w prawie.

3.1. Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury

W celu podniesienia kwalifikacji sędziów orzekających w sprawach upadłościowych, Polityka Nowej Szansy przewiduje prowadzenie szkoleń, przede wszystkim z zakresu wiedzy ekonomicznej i finansowej, obejmującej wskazanie efektów ekonomicznych wynikających z prowadzonych postępowań. Szkolenia te prowadzi Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, która w 2020 r. w ramach zadań Ośrodka Szkolenia Ustawicznego i Współpracy Międzynarodowej KSSiP realizowała następujące szkolenia:

- szkolenie C 30/20 „Postępowanie upadłościowe – wybrane zagadnienia” – szkolenie obejmowało 1 zjazd (16 godzin); przeszkolono 82 osoby, w tym: 21 sędziów, 33 asystentów sędziego, 8 asesorów sądowych, 18 referendarzy sądowych oraz 1 urzędnika sądowego i 1 inną osobę; koszt szkolenia wyniósł 9600,00 zł i został pokryty z dotacji budżetowej;
- szkolenie K 1/20 „Finanse i rachunkowość” – szkolenie obejmowało 5 zjazdów po 16 godzin; łącznie przeszkolono 120 osób, w tym: 18 sędziów, 30 asystentów sędziego, 2 asesorów sądowych, 6 referendarzy sądowych oraz 27 prokuratorów, 15 asesorów prokuratury, 21 asystentów prokuratorów i 1 urzędnika sądowego; koszt szkolenia wyniósł 14 400,00 zł i został pokryty z dotacji budżetowej.

Ośrodek Aplikacji Sędziowskiej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury prowadzi szkolenia na aplikacjach sędziowskich, których celem jest uzyskanie przez aplikantów sędziowskich niezbędnej wiedzy i praktycznego przygotowania do zajmowania stanowisk sędziego i asesora sądowego. W 2020 r. szkolenia związane z tematyką postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego prowadzone były na aplikacjach na podstawie dwóch programów, tj.:

I. na podstawie programu aplikacji sędziowskiej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 49/2015 Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z dnia 20 marca 2015 r., a były to następujące zajęcia w ramach XXIII zjazdu VIII rocznika aplikacji sędziowskiej, odbytego w dniach 6-7 i 15-17 kwietnia 2020 r.:

- zajęcia typu G (rozwiązywanie kasusów) – materialnoprawne zagadnienia dotyczące upadłości, zdolność upadłościowa, przesłanki i skutki ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy i konsumenta;
- zajęcia typu A – najważniejsze orzeczenia SN i TK dotyczące postępowania klauzulowego, postępowania egzekucyjnego, postępowania upadłościowego, statusu komorników;
- zajęcia typu G (rozwiązywanie kasusów) – postępowanie upadłościowe i restrukturyzacyjne;
- zajęcia typu F (repetitorium) – omówienie podstawowych zagadnień materialnoprawnych dotyczących prawa upadłościowego, prawa restrukturyzacyjnego, ustawy o upadłości konsumenckiej;

II. na podstawie programu aplikacji sędziowskiej, do którego założenia stanowią załącznik do uchwały nr 10/2017 Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z dnia 13 października 2017 r., a były to następujące zajęcia w ramach XXXI zjazdu IX rocznika aplikacji sędziowskiej, odbytego w dniach 15-19 i 22-26 czerwca 2020 r.:

- zajęcia typu F (repetitorium) – problematyka postępowań upadłościowych i postępowań restrukturyzacyjnych; przesłanki ogłoszenia upadłości (gospodarczej i konsumenckiej), przesłanki otwarcia poszczególnych rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych;
- zajęcia typu G (rozwiązywanie kasusów) – kasusy dotyczące: -zdolności upadłościowej i restrukturyzacyjnej, legitymacji do złożenia poszczególnych wniosków, pojęcia niewypłacalności i skutków prawnych przekroczenia terminu do złożenia wniosku o ogłoszenia upadłości, - właściwości sądu upadłościowego i sądu restrukturyzacyjnego; roli tymczasowego nadzorca sądowego i zarządcy, wymogów formalnych i fiskalnych wniosków, - statusu prawnego upadłego oraz syndyka masy upadłości; dłużnika oraz nadzorca sądowego i zarządcy w postępowaniach restrukturyzacyjnych; planów podziału funduszy masy upadłości i skutków zatwierdzenia zawartych układów, - wpływu ogłoszenia upadłości i otwarcia poszczególnych postępowań restrukturyzacyjnych na inne postępowania sądowe, postępowanie egzekucyjne i tytuły wykonawcze; zajęcia
- zajęcia typu A – orzeczenia dotyczące problematyki postępowania upadłościowego i restrukturyzacyjnego;
- zajęcia typu C (zajęcia uzupełniające) – upadłość transgraniczna i międzynarodowe postępowanie upadłościowe;

- zajęcia typu B (praca na aktach) – postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości i otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego.

3.2. Ministerstwo Sprawiedliwości

W zakresie prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego w ustawie z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1802 z późn. zm.), która weszła w życie 24 marca 2020 r., zawarto szereg rozwiązań zmieniających obowiązujący model tzw. upadłości konsumenckiej. Najistotniejsze zmiany wprowadzone przez regulację to:

- stwierdzenie, że dłużnik jest niewypłacalny – wystarczające dla ogłoszenia upadłości konsumenckiej. Przyczyna niewypłacalności zostanie zbadana dopiero po ogłoszeniu upadłości. Wówczas podejmowana będzie decyzja, czy możliwa jest odmowa oddłużenia, przy czym możliwość tą ograniczono do sytuacji celowego działania nakierowanego na trwonienie majątku, a więc zachowania wynikającego ze złej woli dłużnika i prowadzącego do oczywistego pokrzywdzenia wierzycieli.

Ustalenie innych istotnych uchybień w zachowaniach dłużnika nie wyłącza oddłużenia, będzie natomiast skutkowało wydłużeniem planu spłaty wierzycieli do 7 lat, w miejsce maksymalnie 3 lat spłaty dla rzetelnego dłużnika. Bez zmian pozostał katalog zobowiązań niepodlegających umorzeniu, np. zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia, wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci. Brak jakiegokolwiek możliwości spłaty zobowiązań w ramach planu spłaty wierzycieli z innych przyczyn niż trwała niezdolność do ich spłacania, może skutkować warunkowym umorzeniem zobowiązań na okres 5 lat. Po upływie tego okresu, jeśli w tym czasie nie zostanie ustalony plan spłaty wierzycieli, zobowiązania upadłego zostaną umorzone;

- możliwość zawarcia porozumienia z wierzycielami bez konieczności ogłoszenia upadłości. Dłużnik może skorzystać z porozumienia z własnej inicjatywy, bez uprzedniego składania do sądu wniosku o upadłość. Wystarczy, że wystąpi do sądu z odpowiednim wnioskiem i opłaci zaliczkę na koszty postępowania. Jest to możliwe także już po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości - jeśli sąd uzna, że dłużnik ma szansę na porozumienie z wierzycielami, będzie mógł wstrzymać rozpoznanie wniosku o upadłość na okres do sześciu miesięcy. Jeśli porozumienie się nie powiedzie – sąd uruchomi postępowanie upadłościowe;

- możliwość korzystania z ochrony przed bezdomnością (na równych zasadach) przez konsumentów i przedsiębiorców. Z sumy uzyskanej ze sprzedaży domu lub mieszkania wydziela się kwotę (odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu w tej samej lub sąsiedniej miejscowości), za którą dłużnik może przez okres do dwóch lat wynajmować mieszkanie dla siebie i swojej rodziny. O wysokości tej kwoty decyduje sąd, uwzględniając szczególne okoliczności danej sprawy. Rozwiązanie to uprzednio funkcjonowało wyłącznie wobec konsumentów. Po wprowadzeniu zmian z ochrony przed bezdomnością na równych zasadach mogą korzystać zarówno konsumenci, jak i przedsiębiorcy;
- zaliczenie do okresu planu spłaty wierzycieli okresu trwania postępowania upadłościowego przekraczającego 6 miesięcy. Jednocześnie, plan spłaty będzie podlegał skróceniu w przypadku spłaty zobowiązań przez dłużnika na poziomie co najmniej 50%;
- możliwość ogłoszenia upadłości osoby nieprowadzącej działalności gospodarczej w uproszczonej procedurze, tj. bez wyznaczania sędziego-komisarza. Dłużnik może jednak wnieść do sądu skargę na nieprawidłowości w prowadzeniu czynności przez syndyka;
- możliwość szybkiej sprzedaży przez dłużnika całego majątku podlegającego egzekucji w trybie przygotowanej likwidacji, co skróci czas postępowania upadłościowego do minimum.

Warto również wspomnieć, że prowadzone są obecnie prace legislacyjne nad projektem ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych oraz niektórych innych ustaw (UC 29), którego wejście w życie planowane jest na dzień 1 lipca 2021 r. Projekt zawiera rozwiązania, które mają na celu usprawnienie funkcjonowania sądownictwa w sprawach restrukturyzacyjnych i upadłościowych poprzez stworzenie systemu teleinformatycznego obsługującego te postępowania, ułatwienie dostępu do informacji o tych postępowaniach, usprawnienie komunikacji pomiędzy organami tych postępowań i ich uczestnikami oraz obniżenie kosztów postępowań związanych z obowiązkiem dokonywania ogłoszeń i obwieszczeń w Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Wszystkie wyżej przedstawione rozwiązania legislacyjne ukierunkowane są na usprawnienie postępowania oraz ograniczenie ryzyka likwidacji podmiotów gospodarczych, czym wpisują się w działania programu Polityka Nowej Szansy.

4. WSPARCIE PONOWNEGO PODEJMOWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ – TZW. „NOWY START”

Działania prowadzone w ramach obszaru czwartego Polityki Nowej Szansy mają na celu pokazanie, że niepowodzenie w biznesie nie powinno być postrzegane jedynie jako zjawisko negatywne, ponieważ może sprzyjać hamowaniu zachowań przedsiębiorczych w przyszłości. Tymczasem porażka może być dla uczciwego przedsiębiorcy źródłem cennych doświadczeń, które przy prowadzeniu kolejnej działalności pozwolą na uniknięcie wielu błędów.

Z informacji uzyskanych z Urzędów Marszałkowskich wynika, że Regionalne Programy Operacyjne nie mają w swojej ofercie działań, które skierowane są wyłącznie do re-starterów. Niemniej jednak, część regionów traktuje zaplanowane działania – ukierunkowane na powstawanie nowych przedsiębiorstw czy rozwój kadr – jako działania zbieżne z realizacją celu Polityki Nowej Szansy. Wydzielenie działań ukierunkowanych wyłącznie na doradztwo dotyczące wsparcia re-starterów z ogólnych działań przewidzianych na wspieranie przedsiębiorczości nie jest w wielu przypadkach możliwe, ponieważ stanowi ono tylko jeden z elementów interwencji podejmowanych przez regiony. W odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców, na poziomie krajowym, realizacja działań w tym obszarze została powierzona Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

4.1. Projekt „Nowy start”

Wsparcie przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową i ponownie podejmują działalność gospodarczą (tzw. Nowy start) to typ projektu, prowadzony w trybie konkursowym w działaniu 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach (typ 5) PO WER. W 2018 r. zostały opracowane założenia konkursu mającego na celu wybór projektów gwarantujących realizację zadań polegających na świadczeniu szkoleń, doradztwa, usług informacyjnych i psychologicznych, które przyczynią się do zwiększenia liczby funkcjonujących przedsiębiorców, którzy odnieśli sukces w prowadzeniu nowej firmy po doświadczeniu niepowodzenia biznesowego w poprzedniej działalności. Konkurs został ogłoszony 31 maja 2019 r., a nabór wniosków o dofinansowanie prowadzony był od 30 czerwca do 15 lipca 2019 r.

Przedmiotem dofinansowania w konkursie na wybór podmiotów świadczących usługi szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców były:

- działania szkoleniowe, w szczególności z: technik analiz przyczyn niepowodzenia w ramach poprzedniej działalności gospodarczej, planowania kierunków rozwoju

przedsiębiorstwa oraz sposobu analizy luk kompetencyjnych na poziomie przedsiębiorstwa biorącego udział w projekcie;

- działania szkoleniowe dotyczące wsparcia w prowadzeniu obecnej działalności gospodarczej;
- działania doradcze związane bezpośrednio z działaniami szkoleniowymi, o których mowa w pkt. 1-2.

Wszystkie działania w projekcie są dopasowane do indywidualnych potrzeb przedsiębiorców, którzy ponownie rozpoczęli działalność gospodarczą.

W wyniku oceny projektów, która zakończyła się 31 października 2019 r. wybrano do dofinansowania 4 projekty na kwotę 15 mln zł, a umowy na ich realizację zawarto w grudniu 2019 r.

Trzech beneficjentów realizuje projekty o zasięgu ogólnopolskim, natomiast jeden projekt ma zasięg regionalny (woj. mazowieckie, świętokrzyskie i lubelskie). Łączna liczba osób planowanych do objęcia wsparciem wynosi co najmniej 1100.

W 2020 r. współpracowano z beneficjentami, w tym monitorowano realizację umów, weryfikowano i akceptowano wnioski o płatność oraz prowadzono prace związane z przygotowaniem i uzgodnieniem 4 regulaminów rekrutacji uczestników działań szkoleniowo-doradczych.

W związku z pandemią COVID-19 wystąpiły problemy z rekrutacją uczestników do projektów szkoleniowo-doradczych. Główne ograniczenie stanowiły kryteria dostępu do projektu. Uczestnikami projektów mogą być przedsiębiorcy z sektora MSP ponownie rozpoczynający działalność gospodarczą, którzy w ciągu 24 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej, a następnie w okresie 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu ponownie podjęli działalność gospodarczą w formie jednoosobowej działalności gospodarczej lub jako wspólnicy spółki prawa handlowego. Dodatkowo premiowane jest rekrutowanie do udzielenia wsparcia przedsiębiorców, którzy w ciągu 24 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu zaprzestali prowadzenia działalności gospodarczej, która była aktywna przez co najmniej 18 miesięcy.

W wyniku pandemii znaczna część przedsiębiorców zawiesiła bądź zakończyła działalność gospodarczą i nie podjęła jej ponownie. Ograniczyło to liczbę podmiotów spełniających kryteria udziału w projektach (do końca 2020 r. tylko jeden beneficjent zrekrutował 15 osób kwalifikujących się do udziału w projekcie).

PARP podjęła działania mające na celu zmianę tych kryteriów, które zostały wskazane w rozporządzeniu w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach PO WER.

4.2. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w okresie od 30 czerwca 2019 r. do 15 lipca 2019 r. w ramach projektu Nowy start finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Działanie 2.21 Poprawa zarządzania, rozwoju kapitału ludzkiego oraz wsparcie procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach) prowadziła nabór operatorów wsparcia polegającego na świadczeniu szkoleń i doradztwa dla ponownie rozpoczynających działalność gospodarczą. Celem projektów jest wzrost liczby przedsiębiorstw objętych działaniami służącymi poprawie zarządzania, rozwojowi kapitału ludzkiego oraz wspierającym procesy innowacyjne. Wartość konkursu wynosiła 15 000 000,00 zł. Wyłoniono 4 operatorów wsparcia, z którymi podpisano umowy o dofinansowanie:

- POLBI, projekt Akademia Pozytywnej zmiany, okres realizacji: 01.03.2020-31.12.2021, wartość: 2 998 740 zł. Zakłada objęcie wsparciem 200 przedsiębiorstw ponownie podejmujących działalność gospodarczą.
- EURO CAPITAL, projekt Profesjonalny restart, okres realizacji: 01.01.2020-31.03.2022, wartość: 1 982 880 zł. Zakłada objęcie wsparciem 200 przedsiębiorstw ponownie podejmujących działalność gospodarczą.
- SEKA, projekt Nowy start – nowe perspektywy, okres realizacji: 01.01.2020-26.11.2022, wartość: 5 561 710 zł. Zakłada objęcie wsparciem 400 przedsiębiorstw ponownie podejmujących działalność gospodarczą.
- AVSI POLSKA, projekt Ster na cel, okres realizacji: 01.01.2020-31.12.2022, wartość: 4 450 730 zł. Zakłada objęcie wsparciem 300 przedsiębiorstw ponownie podejmujących działalność gospodarczą.

4.3. Regionalne Programy Operacyjne

Z informacji przekazanych do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii wynika, że w 2020 r. następujące regiony podjęły działania mieszczące się w zakresie 4 Działania kierunkowego Polityki Nowej Szansy.

4.3.1. Województwo dolnośląskie

Województwie Dolnośląskim Polityka Nowej Szansy realizowana była w 2019 roku przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w ramach RPO WD 2014-2020 poprzez wsparcie

sektora przedsiębiorstw w Działaniach Osi 8 RPO Rynek pracy, tj. w ramach Działania 8.5 *Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych*, w ramach którego Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. realizowała dwa projekty.

Pierwszy projekt, już zakończony pt. „Aktywizacja dolnośląskiego rynku pracy” realizowany był od 01.07.2016 r. do 30.11.2018 r. Projekt został ostatecznie rozliczony w dniu 14.06.2019 r.

W dniu 27.07.2017 r. ogłoszono kolejny konkurs na realizację Działania 8.5, na który alokacja ogółem wynosiła 17 495 470,58 zł (w tym budżet środków europejskich 14 871 150,00 zł), a nabór wniosków prowadzony był od 28.08.2017 r. do 26.09.2017 r.

Konkurs dotyczył naboru projektów składanych w ramach typu operacji 8.5.A., tj. projektów na rzecz wsparcia procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie poprzez wsparcie typu outplacement, które obejmują kompleksowy zestaw działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników projektu. Grupę docelową stanowią pracodawcy przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne oraz ich pracownicy przewidziani do zwolnienia lub zagrożeni zwolnieniem w zakresie programów outplacementowych.

W dniu 05.04.2018 r. została podpisana umowa na realizację drugiego projektu Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o., pt. „AKTYWIZACJA DOLNOŚLĄSKIEGO RYNKU PRACY - II EDYCJA”.

Wartość projektu wynosi 15 427 755,20 zł (w tym dofinansowanie z UE: 13 113 591,92 zł). Partnerzy: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A.; Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A. oraz Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A. Pierwotnie okres realizacji projektu to 01.10.2018 r.-31.03.2021 r., natomiast został przedłużony do 31.05.2021 r.

Projekt realizuje kompleksowy zestaw działań aktywizacyjnych dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników, w tym doradztwo zawodowe, pośrednictwo pracy, poradnictwo psychologiczne, szkolenia, staże, dodatki relokacyjne, studia podyplomowe, wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej (dotacje) oraz doradcze i finansowe wsparcie pomostowe.

W ramach projektu rozpoczęto: rekrutację do projektu, doradztwo zawodowe z elementami pośrednictwa pracy, wsparcie w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej, szkolenia zawodowe, studia podyplomowe, staże zawodowe, wsparcie psychologiczne, wsparcie relokacyjne.

Dotąd w projekcie wzięło udział 221 osób o niskich kwalifikacjach; 23 osoby pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej; 527 pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Rezultatem projektu jest 114 osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu oraz 325 osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie.

Dotychczas poniesione wydatki dofinansowania w ramach poszczególnych form wsparcia:

- Doradztwo zawodowe z elementami pośrednictwa pracy – 1 295 257,94 zł
- Wsparcie na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 8 905 188,70 zł
- Szkolenia zawodowe – 196 043,01 zł
- Studia podyplomowe – 152 611,50 zł
- Staże zawodowe – 1 102 868,44 zł
- Usługi psychologiczne – 28 920,00 zł
- Dodatek relokacyjny – 105 000,00 zł

W dniu 05.12.2019 r. w ramach Działania 8.5 został ogłoszony kolejny Konkurs, na który przeznaczono kwotę środków europejskich w wysokości 10 803 000 zł. W wyniku przeprowadzenia Konkursu w dniu 17.08.2020 r. podpisano umowę z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. o dofinansowanie projektu pt. „AKTYWIZACJA DOLNOŚLĄSKIEGO RYNKU PRACY - III edycja”.

Wartość całkowita projektu wynosi 12 691 223,60 zł (w tym środki europejskie w kwocie 10 787 540,06 zł). Realizacja projektu rozpocznie się w dniu 01.04.2021 r. i potrwa do 30.06.2023 r.

4.3.2. Województwo kujawsko-pomorskie

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej m.in. dla Poddziałania 8.5.2 Wsparcie outplacementowe. Projekty realizowane w tym Poddziałaniu oferują wsparcie dla osób:

- zwolnionych z pracy z przyczyn zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy;
- przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem, z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- odchodzących z rolnictwa, posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członków ich rodzin ubezpieczonych w KRUS, planujących podjąć zatrudnienie poza rolnictwem.

Uczestnikom projektów oferowane jest:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania (IPD) jako obowiązkowym elementem wsparcia;
- poradnictwo psychologiczne;
- pośrednictwo pracy;
- szkolenia, kursy zawodowe;
- staże zawodowe;
- bezzwrotne wsparcie finansowe dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą połączone ze wsparciem pomostowym.

W 2020 r. w ramach projektów realizowanych w Poddziałaniu 8.5.2 zatwierdzono 64 wnioski o płatność o wartości 6,9 mln zł. Wsparciem objęto:

- 423 pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- 85 osób odchodzących z rolnictwa, posiadających gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 2 ha przeliczeniowych lub członków ich rodzin ubezpieczonych w KRUS, planujących podjąć zatrudnienie poza rolnictwem.

Obecnie realizowane jest 11 nowych projektów z czego 8 prowadzi rekrutacje.

4.3.3. Województwo lubuskie

W latach 2019-2020 nie ogłoszono konkursu i nie rozpoczęto realizacji nowych projektów w ramach Działania 6.6 *Aktywizacja zawodowa osób zwolnionych lub przewidzianych do zwolnienia* ze względu na pozytywne zmiany społeczno-gospodarcze w regionie i poprawę koniunktury na rynku pracy w województwie lubuskim.

4.3.4. Województwo łódzkie

W ramach Podziałania X.2.2 *Wdrożenie programów typu outplacement* działania kierunkowe PNS realizowane są poprzez wsparcie aktywizacji skierowanej do osób, które straciły zatrudnienie lub są zagrożone zwolnieniem. Celem dotowanych projektów jest zapewnienie kompleksowego i dostosowanego do indywidualnych potrzeb wsparcia w ramach outplacementu, które ma służyć skutecznemu zapobieganiu dezaktywizacji zawodowej. W ramach projektów oferowane jest m.in. pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, szkolenia, staże, dotacje bezzwrotne na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W 2020 roku nie ogłoszono konkursów w wyżej wymienionym Poddziałaniu.

4.3.5. Województwo małopolskie

Wsparcie wpisujące się w Politykę Nowej Szansy przewidziano w ramach Działań 8.3 *Wsparcie na zakładanie działalności gospodarczej* i 8.4 *Rozwój kompetencji kadr i adaptacja do zmian* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020.

W ramach Działania 8.3 (Poddziałanie 8.3.1 Wsparcie na zakładanie działalności gospodarczej w formie dotacji) RPO WM, istotnym – obok dotacji – elementem udzielanego wsparcia bezzwrotnego, jest świadczenie wysokiej jakości usług szkoleniowo-doradczych, dostępnych na każdym etapie zakładania działalności gospodarczej oraz w początkowym okresie jej prowadzenia. Oferowane usługi stanowią realną pomoc dla osób, które przygotowują się do założenia przedsiębiorstwa lub prowadzą je stosunkowo krótko, a w konsekwencji przyczyniają się do zwiększenia trwałości efektów interwencji i przeżywalności utworzonych firm. W 2020 roku w ramach Poddziałania 8.3.1 kontynuowano realizację 5 z 10 projektów o wartości ponad 125 mln zł (w tym wkład UE z EFS 106,3 mln zł), obejmujących swym zasięgiem obszar całej Małopolski.

W 2020 roku w ramach działań na rzecz zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19, dodatkowo wprowadzono w projektach już realizowanych możliwość udzielania pomostowego wsparcia finansowego dla uczestników projektów (młodych stażem przedsiębiorców), którzy założyli działalność gospodarczą. Rozpoczęto udzielanie wsparcia pomostowego finansowego (średnio 1000 zł przez 3 miesiące dla 520 osób). Do końca 2020 roku wsparto w ten sposób 53 przedsiębiorców kwotą ponad 44 tys. zł.

W ramach Działania 8.4 (Poddziałanie 8.4.2 Adaptacja do zmian) RPO WM podejmowane są interwencje na rzecz wsparcia pracowników zagrożonych zwolnieniem, pracowników przewidzianych do zwolnienia lub osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracownika, a także osób odchodzących z rolnictwa, poprzez opracowywane i wdrażanie kompleksowych programów typu outplacement. Program outplacementowy zawiera szeroki, otwarty katalog form wsparcia, wśród których wymienić można: doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem indywidualnego planu działania, poradnictwo psychologiczne, pośrednictwo pracy, szkolenia i/lub kursy i/lub studia podyplomowe, staże, sfinansowanie kosztów dojazdu do miejsca zatrudnienia, wsparcie finansowe na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej dostępne wraz z usługami szkoleniowymi udzielanymi na etapie poprzedzającym rozpoczęcie działalności gospodarczej. W ramach działań na rzecz zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii, dodatkowo wprowadzono w projektach typu outplacement możliwość udzielania wsparcia finansowego

pomostowego dla uczestników projektów (młodych stażem przedsiębiorców), którzy założyli działalność gospodarczą.

W 2020 roku w ramach Poddziałania 8.4.2 kontynuowano realizację 5 projektów (z datą zakończenia realizacji w 2021 roku) o wartości ponad 21 mln zł (w tym wkład UE z EFS niemal 18 mln zł) z 12 przedsięwzięć wybranych dotychczas do dofinansowania. W ramach tych projektów, w związku z wystąpieniem pandemii, rozpoczęto udzielanie dodatkowego wsparcia pomostowego finansowego (średnio 1000 zł przez 3 miesiące dla 118 osób). Dotychczas nie rozliczono wydatków związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

W 2020 roku ogłoszono też jeden konkurs na opracowanie i wdrażanie kompleksowych programów typu outplacement. W odpowiedzi na niego wpłynęły 44 wnioski o dofinansowanie, o wartości prawie 106,5 mln zł. Ostatecznie do dofinansowania wybranych zostało 8 projektów o wartości 22,6 mln zł, w ramach których planuje się objąć wsparciem ok. 1300 pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Także w ramach tych projektów, w związku z wystąpieniem pandemii, zaplanowane zostało udzielanie dodatkowego pomostowego wsparcia finansowego (średnio 1300 zł przez 3 miesiące) dla osób, które w wyniku udziału w projekcie założą działalność gospodarczą.

Powiatowe Urzędy Pracy w ramach Działania 8.1 Aktywizacja zawodowa RPO WM podejmowały interwencje mające na celu redukcję skutków spowolnienia gospodarczego i przeciwdziałanie wzrostowi bezrobocia, spowodowanych pandemią, w postaci dofinansowania wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne i części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (tzw. short-term work schemes – STW), o których mowa w *ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*.

W 2020 roku, w wyniku podjęcia ww. interwencji wsparciem w wysokości ponad 40,5 mln zł współfinansowanym z EFS, dofinansowanych zostało prawie 10 tys. miejsc pracy u 1,2 tys. pracodawców z MŚP i 3,4 tys. samozatrudnionych.

Z kolei w ramach Działania 3.4.6, zaplanowano wsparcie w postaci bonu rekompensacyjnego, przeznaczone na zaspokojenie potrzeb w zakresie płynności i wsparcie MŚP borykających się z trudnościami finansowymi, które zaistniały lub uległy pogorszeniu wskutek pandemii (9 tys. zł bezzwrotnej dotacji na każde zadeklarowane do utrzymania

miejsce pracy oraz dla samozatrudnionych, którzy zostali dotknięci co najmniej 75% redukcją obrotów).

Rozliczono środki dla 7,3 tys. przedsiębiorstw z ponad 8 tys. podpisanych umów (MŚP i samozatrudnieni) o wartości prawie 263 mln zł z zaplanowanych 280 mln zł z ERFF, wspierając tym samym 27,3 tys. etatów i 3,7 tys. samozatrudnionych.

4.3.6. Województwo opolskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020 realizacja założeń Polityki Nowej Szansy odbywała się poprzez Działanie 7.5 *Szkolenia, doradztwo dla przedsiębiorców i pracowników przedsiębiorstw oraz adaptacyjność przedsiębiorstw* obejmujące m.in. wsparcie w zakresie programu outplacementowego dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z przyczyn nie dotyczących pracownika. W związku z realizacją wybranych w konkursach projektów, w minionym roku wsparciem w programie zostało 24 osób zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

4.3.7. Województwo podkarpackie

W sposób pośredni, w realizację założeń PNS będą wpisywać się Działania (7.3 - *Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości* oraz 7.7 - *Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości – Zintegrowane inwestycje terytorialne*), skierowane do osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz pracujących w wieku 30 lat i więcej, w ramach których ww. osoby mogą ponownie ubiegać się o dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej przy spełnieniu warunku, że nie posiadały wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku. Niemniej jednak brak jest szczegółowych danych na temat udziału w realizowanych projektach osób, które podjęły kolejną działalność będącą następstwem poniesionej uprzednio porażki.

Wsparcie w ramach działania 7.3 realizowane jest za pośrednictwem instrumentów zarówno zwrotnych jak i bezzwrotnych. Do końca 2020 r. ogłoszono 4 nabory wniosków w trybie konkursowym, realizowane jako dotacje bezzwrotne oraz 1 nabór w trybie pozakonkursowym w ramach instrumentu finansowego (pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej). W ramach działania 7.3 nie przewiduje się przeprowadzania kolejnych naborów.

Ogólna pula środków jaka została przeznaczona na dofinansowanie projektów w trybie konkursowym wynosiła 155 352 900,00 zł, w tym środki UE stanowiły 138 999 963,16 zł. W ramach przeprowadzonych naborów do dofinansowania wybrano

63 projekty na kwotę dofinansowania 250 728 164,00 zł, w tym wkład UE: 219 616 844,19 zł (wartość ogółem: 258 372 758,01 zł), z czego podpisanych zostało 61 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 243 090 607,79 zł, w tym wkład UE: 212 937 212,92 zł (wartość ogółem: 250 514 368,30 zł).

Odnosząc się natomiast do naboru prowadzonego w trybie pozakonkursowym, ogólna pula środków jaka została przeznaczona na dofinansowanie projektu wynosiła 27 734 312,29 zł, w tym środki UE stanowiły 24 814 910,99 zł. Złożony przez Bank Gospodarstwa Krajowego projekt pozakonkursowy został wybrany do dofinansowania i zakontraktowany dnia 30.11.2016 r. Całkowita wartość projektu wyniosła 29 194 012,94 zł, z czego dofinansowanie stanowiło 27 734 312,29 zł, w tym wkład UE: 24 814 910,99 zł.

Wsparcie w ramach działania 7.7 realizowane jest za pośrednictwem instrumentów bezzwrotnych. Do końca 2020 r. ogłoszono 1 nabór wniosków w trybie konkursowym na kwotę ogółem 12 259 948,24 zł (w tym wkład UE 10 969 427,37 zł). Planowany termin rozstrzygnięcia wniosków to czerwiec 2021 r.

Ponadto należy zauważyć, iż w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii COVID-19 rozszerzono zakres dotychczas realizowanych projektów w ramach działania 7.2 *Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy* poprzez finansowanie pomocy na utrzymanie zatrudnienia poprzez wsparcie pracodawców (MŚP) i ich pracowników, osób prowadzących działalność gospodarczą oraz NGO, którzy w największym stopniu zostali dotknięci skutkami kryzysu wywołanego epidemią choroby COVID-19. Wkład Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020 przeznaczono na dofinansowanie do wynagrodzeń oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne lub kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, u których zanotowano spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19. Wsparcie STW (short-term work schemes), o którym mowa realizowano z udziałem Powiatowych Urzędów Pracy w ramach projektów pozakonkursowych, na podstawie art. 15zzb, 15zzc i 15zze ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (DZ.U. 2020 poz. 568 z późn.zm). W ramach przedmiotowego działania planuje się, iż wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 zostanie objętych 26 773 osób, natomiast wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z pandemią COVID-19 powinna wynieść 28 mln euro.

Biorąc pod uwagę formy wsparcia podejmowane w ramach RPO WP 2014-2020, wpisujące się w założenia programu Polityki Nowej Szansy zaznaczeniu wymaga, że działania te nie będą miały bezpośredniego odzwierciedlenia na realizację wartości wskaźników monitorowania realizacji PNS.

4.3.8. Województwo podlaskie

W województwie podlaskim działania zbieżne z realizacją założeń niniejszego programu zostały przewidziane w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020* (RPO WP 2014-2020). Przedmiotowe działania, są bezpośrednio lub pośrednio ukierunkowane na wsparcie powstawania nowych przedsiębiorstw, rozwój kadr przedsiębiorstw, zwiększenie zdolności adaptacyjnej przedsiębiorstw, czy podniesienie jakości usług okołobiznesowych.

Wśród inicjatyw wymienionego Programu należy wskazać:

- Działanie 2.4. Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, przewidziane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego (PI) 8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.²

Wolny rynek wymaga od przedsiębiorstwa jako organizacji, zdolności do bycia elastycznym i zdolnym do zmian w zależności od sytuacji na danym rynku. Podmioty gospodarcze, posiadające kadrę zarządzającą wyposażoną w kluczowe umiejętności związane z zarządzaniem oraz kompetentnych pracowników, zwiększają szanse na szybkie dostosowanie się do uwarunkowań rynkowych, są w stanie zwiększać swoje przewagi konkurencyjne. Innym, istotnym źródłem sukcesu w biznesie jest posiadanie przejrzystej wizji i strategii rozwoju.

Wskazane kompetencje są przedmiotem wsparcia realizowanego w ramach wskazanego Działania RPO WP 2014-2020. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, w tym właściciele/kadra zarządzająca mogą ubiegać się o dofinansowanie usług prowadzących do nabycia umiejętności planowania strategicznego oraz wdrażania nowoczesnych metod zarządzania przedsiębiorstwem, a także opracowywania i implementacji planów adaptacyjnych i modernizacyjnych przedsiębiorstwa.

Podejście popytowe, realizowane w ramach działania uwzględnia daleko idącą indywidualizację i profesjonalizację usług rozwojowych. Aby ułatwić pracodawcom

---

² *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020*, CCI 2014PL16M2OP010, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 310/4517/2018 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 31 lipca 2018 r., s. 75-78.

inwestowanie w kapitał ludzki zgodnie z indywidualnymi potrzebami, wspierane jest podmiotowe finansowanie kształcenia. Należy podkreślić, że to właśnie przedsiębiorcy powinni kształtować popyt na usługi szkoleniowe, które są do nich skierowane. Tym samym przedsiębiorcy powinni korzystać z takich szkoleń, które są im faktycznie potrzebne, a nie takich, które im oferuje rynek szkoleniowy.

Założona interwencja uwzględnia również wsparcie fakultatywne, jakim jest diagnoza potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Skuteczność działań w zakresie adaptacyjności przedsiębiorstw i ich pracowników, uwarunkowana jest znajomością specyfiki rynku, dlatego też w Działaniu 2.4 zaplanowano wsparcie diagnozowania, ukierunkowanego na przeprowadzenie badań i analiz, w połączeniu z elementami wdrożeniowymi, w zakresie zmian gospodarczych w regionie. Trafna diagnoza umożliwi zapobieganie oraz wczesne reagowanie na sytuacje kryzysowe w przedsiębiorstwach.

W ramach oferowanego wsparcia, w 2020 roku, Instytucja Pośrednicząca RPO WP 2014-2020 – Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku, kontynuowała realizację projektu (wyłonionego w trybie pozakonkursowym) polegającego na stworzeniu i funkcjonowaniu podmiotowego systemu finansowania usług rozwojowych w województwie podlaskim. Projekt jest realizowany w okresie 20.08.2016-31.12.2021. Całkowita wartość projektu wynosi 41 937 655,60 zł. W 2020 roku, w ramach przedmiotowego projektu, przedsiębiorcy złożyli 501 kompletnych i poprawnych wniosków o przyznanie środków na dofinansowanie usług rozwojowych. Dofinansowanie otrzymało 384 wniosków na łączną kwotę 10 525 457,70 zł.

- Działanie 2.1. Zwiększanie zdolności zatrudnieniowej osób pozostających bez zatrudnienia oraz osób poszukujących pracy przy wykorzystaniu aktywnej polityki rynku pracy oraz wspieranie mobilności zasobów pracy, w ramach priorytetu inwestycyjnego 8i³, realizujące założenia PNS w sposób pośredni.

Wsparcie oferowane w obszarze aktywizacji zawodowej jest skierowane głównie do osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy: bezrobotnych, biernych zawodowo, osób w wieku 50 lat i więcej, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób o niskich kwalifikacjach. W odpowiedzi na zidentyfikowane u tych osób trudności i bariery, działanie oferuje

---

³ Działanie zostało zaplanowane do realizacji w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8i *Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.*

indywidualizowane i kompleksowe podejście do ich przezwycięzania. Przedsięwzięcia podejmowane w ramach Działania obejmują instrumenty i usługi rynku pracy, w tym przede wszystkim, wskazane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, takie jak: poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy oraz na początkowym etapie zatrudnienia, warsztaty oraz szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy i ich praktycznego zastosowania. Ponadto wsparcie obejmuje pomoc w zdobywaniu doświadczenia zawodowego oraz nabywaniu umiejętności adaptacji w miejscu pracy, m.in. poprzez subsydiowanie zatrudnienia, staże, praktyki zawodowe. Odpowiedni dobór instrumentów, z szerokiego katalogu dostępnych form wsparcia, oparty jest na indywidualnej diagnozie potrzeb wspieranej osoby i umożliwia dostosowanie wsparcia do indywidualnych potrzeb oraz prowadzi do poprawy sytuacji uczestnika projektu na rynku pracy. Wsparcie służy uzyskaniu możliwie wysokiej efektywności zatrudnieniowej. Działanie wdrażane jest w trybie projektów pozakonkursowych, wspierających zadania systemowe powiatowych urzędów pracy⁴.

W 2020 roku, Instytucja Pośrednicząca RPO WP 2014-2020 - WUP w Białymstoku w ramach Działania 2.1 wyłoniła (w trybie pozakonkursowym) 14 projektów realizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy o łącznej wartości dofinansowania 18 843 337,65 zł. Realizacja projektów obejmowała okres 01.01-31.12.2020 r.

- Działanie 2.3. *Wspieranie powstawania i rozwoju podmiotów gospodarczych*, realizowane w ramach PI 8iii⁵, podejmujące aktywności zbieżne z działaniem PNS *Wsparcie ponownego podejmowania działalności gospodarczej – nowy start*.
Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego. Wsparcie oferowane w ramach działania, kierowane jest do osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, zwłaszcza tych, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób po 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnością, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób posiadających niskie kwalifikacje.

---

⁴ *Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020*, CCI 2014PL16M2OP010, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 310/4517/2018 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 31 lipca 2018 r., s. 67-68.

⁵ Tamże, s. 72-74.

Podstawowym rodzajem interwencji jest bezzwrotna pomoc finansowa na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W celu zapewnienia trwałości nowopowstających przedsiębiorstw, zapewnia się kompleksowe, zarazem indywidualnie dostosowane wsparcie, obejmujące - poza wsparciem finansowym - usługi doradcze w zakresie zasad prowadzenia własnego biznesu oraz wsparcie szkoleniowe, w tym szkolenia specjalistyczne w dziedzinie związanej z podejmowaną działalnością gospodarczą. Fundamentem takiego podejścia jest usługa doradcza weryfikująca przede wszystkim umiejętności oraz predyspozycje osoby zamierzającej prowadzić własną działalność gospodarczą. Beneficjenci wsparcia mogą korzystać również ze wsparcia pomostowego, umożliwiającego finansowanie kosztów bieżących, w pierwszym okresie funkcjonowania przedsiębiorstwa.

W 2020 roku, w ramach Działaniu 2.3 nie został ogłoszony żaden konkurs. Realizowano natomiast projekty zatwierdzone do realizacji w latach poprzednich, w których dofinansowano działania na łączną kwotę 9 341 902,70 zł. W tym samym działaniu, osobom zamierzającym rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, przyznawane jest również wsparcie zwrotne. Menedżerem Funduszu Funduszy jest Bank Gospodarstwa Krajowego. Funkcję pośrednika finansowego pełni Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach, która do końca 2020 r. udzieliła ogółem 66 pożyczek o łącznej wartości 5 028 918,57 zł.

Podsumowując, wśród działań nakierowanych na realizację założeń Polityki Nowej Szansy, podejmowanych w latach 2014-2020, szczególną uwagę należy zwrócić na wdrażany w województwie podlaskim system finansowania usług rozwojowych. W jego ramach, przedsiębiorstwa mogły pozyskiwać środki finansowe na doradztwo, podnoszenie kwalifikacji kadr menedżerskich związanych z zarządzaniem oraz doskonalenie kompetencji pracowników. Prowadzone działania przyczyniły się do wyposażenia kadr przedsiębiorstw w kompetencje lepszego reagowania na zmienność warunków rynkowych, a w efekcie bardziej elastycznego reagowania na problemy wynikające z szybko zachodzących zmian.

4.3.9. Województwo pomorskie

Działania Samorządu Województwa Pomorskiego skierowane są między innymi do pojedynczych mieszkańców borykających się z problemem bezrobocia poprzez kompleksowe rozwiązania w zakresie aktywizacji zawodowej. Wprowadzono programy umożliwiające osobom dorosłym zdobywanie nowych kwalifikacji zawodowych w celu powrotu na rynek pracy czy zmianę pracy na atrakcyjniejszą.

W ramach Osi Priorytetowej 5 Regionalnego Programu Operacyjnego województwa pomorskiego pn. *Zatrudnienie*, realizowane są między innymi takie zadania jak: projekty ukierunkowane na zwiększanie zatrudniania osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy; projekty realizujące kompleksowe rozwiązania w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy; kursy, szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych; pomoc rodzicom małych dzieci w podjęciu zatrudnienia; bezzwrotne dotacje na podjęcie działalności gospodarczej.

W okresie 2014-2020 w ramach powyższej osi priorytetowej podpisano 476 umów (295 to projekty już zakończone) na kwotę 999,2, dzięki którym:

- 6504 – osób bez pracy otrzymało dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- 43 757 – osoby bezrobotne zostały objęte wsparciem,
- 19 481 – pracowników mikro, małych i średnich firm zostało objętych wsparciem.

Wszystkie wymienione działania nie są bezpośrednio skierowane do przedsiębiorców, którzy ponieśli porażkę biznesową, lecz mogą być skutecznie wykorzystywane do ułatwienia powrotu do aktywności gospodarczej.

4.3.10. Województwo śląskie

W ramach Osi priorytetowej VII Regionalny Rynek Pracy przewidziano Działanie 7.4 *Wspomaganie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie (działania z zakresu outplacementu)* – wsparcie typu outplacement dla pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W roku 2020 zakończono nabór do konkursu nr RPSL.07.04.02-IP.02-24-076/19, w którym składać wnioski można było od 28 listopada 2019 r. do 9 stycznia 2020 r. 18 czerwca 2020 r. do projektu wybrano 6 operatorów, którzy świadczyć będą usługi w latach 2020-2022. Wartość projektu ogółem to 11 870 640,22 zł.

4.3.11. Województwo świętokrzyskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 nie są realizowane działania ukierunkowane na ponowne prowadzenie działalności gospodarczej. Oferowane jest przy tym wsparcie na rzecz rozpoczęcia działalności gospodarczej, dotacje oraz pożyczki na rozwój i zwiększanie konkurencyjności firm, niemniej jednak brak jest szczegółowych informacji na temat udziału w realizowanych projektach osób/podmiotów, które podjęły kolejną działalność będącą następstwem poniesionej uprzednio porażki.

4.3.12. Województwo warmińsko-mazurskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 wdrażane jest Działanie 10.5 *Wsparcie pracowników i osób zwolnionych* poprzez działania outplacementowe, wpisujące się w założenia programu Polityka Nowej Szansy. Niemniej jednak w 2020 r. w ramach przedmiotowego działania nie przeprowadzono naborów wniosków oraz nie podpisano ani jednej umowy o dofinansowanie. Dotychczas w ramach działania przeprowadzono 8 naborów wniosków, w wyniku których podpisano pięć umów o łącznej kwocie dofinansowania 19,3 mln zł.

4.3.13. Województwo wielkopolskie

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego z EFS, zostały przewidziane działania, w ramach których wspiera się samozatrudnienie i przekwalifikowanie zawodowe:

- W ramach Działania 6.3. *Samozatrudnienie i przedsiębiorczość* przewidziano bezzwrotne środki na rzecz osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej. Zgodnie z kryteriami dotyczącymi grupy docelowej w ramach Działania 6.3 wsparcia nie mogą otrzymać osoby, które prowadziły działalność gospodarczą w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu, natomiast nie uwzględnia się informacji czy osoby otrzymujące wsparcie w ogóle kiedykolwiek prowadziły działalność gospodarczą przed przystąpieniem do projektu. W 2020 roku dofinansowano 3121 osób.
- W ramach Działania 6.5 *Doskonalenie kompetencji osób pracujących oraz wsparcie procesów adaptacyjnych* obejmowano wsparciem pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Wsparcie co do zasady, kierowane było do pracowników przewidzianych do zwolnienia, zagrożonych zwolnieniem i zwolnionych, a nie do przedsiębiorstw. W 2020 roku dofinansowano 2560 osób.

4.3.14. Wnioski

Z przedstawionych przez regiony informacji, podobnie jak w latach ubiegłych, wynika, że większość regionów ogranicza pomoc dla re-starterów do działań outplacementowych. Tymczasem outplacement służy przede wszystkim udzieleniu pomocy pracownikom odchodzącym z przedsiębiorstwa w wyniku zwolnień, również np. w związku z restrukturyzacją lub likwidacją firmy. Obejmuje on głównie doradztwo zawodowe

i psychologiczne, szkolenia, a także wsparcie w znalezieniu nowej pracy. Nie jest on więc tożsamy ze wsparciem psychologicznym, coachingiem i mentoringiem, skierowanym do osób, które chcą podjąć kolejną działalność gospodarczą w oparciu o doświadczenia, nabyte przy prowadzeniu przedsiębiorstwa.

Należy pamiętać, że re-starterzy, to najczęściej osoby, które mają pomysł, wiedzę w jakim kierunku chcą rozwijać swój biznes, wymagają natomiast szczególnego rodzaju wsparcia, które wykorzystując posiadane przez re-starterów doświadczenie, koncentruje się na wyeliminowaniu błędów, popełnianych w poprzedniej ich działalności.

Część z funduszy z Regionalnych Programów Operacyjnych przeznaczana jest dofinansowanie samozatrudnienia i przedsiębiorczości, nie monitoruje się jednak jak wielu odbiorców tych projektów powraca do prowadzenie własnego biznesu, po uprzednio doznanym niepowodzeniu, a ilu decyduje się na założenie własnej firmy po raz pierwszy.

5. DZIAŁANIA PROMOCYJNE

W Polityce Nowej Szansy zaplanowano, że wdrażanie działań z poszczególnych obszarów kierunkowych wzmocni kampania promocyjna, która przede wszystkim będzie koncentrowała się na przeciwdziałaniu stygmatyzacji przedsiębiorców dotkniętych niepowodzeniem biznesowym, wskazując jednocześnie jak ważne jest, aby przedsiębiorcy podejmowali odpowiednio wcześniej działania naprawcze.

W ramach Regionalnych Funduszy Operacyjnych, województwa przyjmują własne strategie promocji Polityki Nowej Szansy. Warto w tym miejscu wymienić województwo lubelskie, które przygotowując projekt REBORN wypracowało kilka wniosków dotyczących promocji, które z powodzeniem można zaadoptować w każdym regionie. Bardzo ważne jest promowanie przez instytucje otoczenia biznesu, instytucje naukowe i badawcze rozwiązań w zakresie planowania, zarządzania i analizy wśród małych przedsiębiorstw.

Planowane jest również upowszechnienie informacji na temat programu pomocowego na ratowanie i restrukturyzację.

Polityka Nowej Szansy powinna być promowana nie tylko jako zestaw narzędzi pomagających przedsiębiorcom zmierzyć się z kryzysem w prowadzonym biznesie, ale również jako zmiana myślenia o porażce. Jest to możliwe, jeżeli właścicielom firm wskaże się nie tylko drogę do pokonania trudności, ale też kolejne kroki do dalszego rozwoju. W tym kontekście ważne jest więc, aby traktować niepowodzenie jako jeden z etapów prowadzenia działalności, który nie musi, ale może wystąpić. Kryzys i zmiana są częścią funkcjonowania gospodarki, a każda porażka przedsiębiorstwa powinna odbywać się z jak najmniejszą stratą dla właścicieli, wierzycieli i społeczeństwa, Polityka Nowej Szansy powinna dawać przedsiębiorcom wiarę w przyszłość bez długów, a w razie niepowodzenia biznesowego, zgodnie ze swoją nazwą, nową szansę na rynku.

6. REKOMENDACJE

Po uwzględnieniu wyników ewaluacji działań realizowanych w obszarach Polityki Nowej Szansy w 2020 roku, rekomenduje się następujące działania:

1. Podtrzymuje się rekomendację dotyczącą konieczności podejmowania działań zmierzających do zmiany myślenia o niepowodzeniu w prowadzeniu działalności gospodarczej i traktowania problemów w firmie nie jako powodu do stygmatyzacji, tylko jako naturalnego etapu w biznesie. Trudne doświadczenia przedsiębiorców są jednym z elementów budujących ich doświadczenie i odporność na ewentualne wahania rynkowe.
2. Konieczne jest upowszechnienie instrumentów dla firm w trudnościach, które wspierają je w korzystaniu z usług ekspertów. Wielu przedsiębiorców nie odczuwa potrzeby korzystania z profesjonalnej pomocy lub zwleka do momentu, kiedy niejednokrotnie jest za późno, by bez większych konsekwencji przejść kryzys w firmie.
3. Należy promować tworzenie przez MŚP strategii działania, wyznaczającej kluczowe kierunki dla rozwoju firmy.
4. Konieczne jest zbudowanie ram systemu wczesnego ostrzegania, opartego o działania na poziomie centralnym, który byłby wspierany poprzez działania podejmowane w regionach.
5. Rozwój systemu wczesnego ostrzegania powinien prowadzić do wypracowania optymalnych ram pomocowych, a z czasem do maksymalnej automatyzacji samego systemu. Podejście to pozwoli skalować wczesne wykrywanie sytuacji kryzysowej w przedsiębiorstwach bez straty jakości rzeczywistej oceny kondycji firmy.
6. We wdrażaniu postanowień Polityki Nowej Szansy poza współpracą z urzędami marszałkowskimi (przedstawicielami regionów), rekomenduje się szeroką współpracę z instytucjami otoczenia biznesu oraz instytucjami naukowymi i badawczymi. Współpraca ta może być szczególnie owocna w procesie tworzenia kolejnych dedykowanych przedsiębiorcom narzędzi, w tym kursów i szkoleń.
7. Wskazane byłoby utworzenie platformy wymiany myśli dla przedsiębiorców, która oprócz miejsca networkingowego, sieciującego przedsiębiorców, byłaby też miejscem popularyzacji wiedzy i wymiany myśli, przyczyniającym się do podnoszenia umiejętności zarządczych w polskich firmach.
8. Warte rozważenia wydaje się wprowadzenie mechanizmu finansowania dla przedsiębiorców ponownie rozpoczynających działalność gospodarczą. Do tej pory

pomoc taka kierowana była wyłącznie do osób pierwszy raz rozpoczynających prowadzenie firmy lub tych, którzy działalność zamknęli minimum 5 lat wcześniej i obecnie pozostają bez pracy. Nowy instrument finansowych z pewnością pomógłby przekuć w sukces doświadczenie re-starterów, stanowiąc dla nich zachętę do podjęcia po raz kolejny działalności gospodarczej.

9. Podtrzymuje się rekomendację przeprowadzenia analizy na temat przyczyn utrzymywania się na tym samym poziomie wskaźnika dotyczącego średniego czasu postępowania upadłościowego (36 miesięcy).
10. Podtrzymuje się rekomendację stworzenia bazy dobrych praktyk pomocy przedsiębiorcom w trudnościach, która będzie mogła być w przyszłości wykorzystana do prowadzenia działań regionalnych i ponadregionalnych w zakresie wsparcia biznesu.

Liczba MSP, którzy otrzymali wsparcie o charakterze pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację	3	0	100	MSP/ UOKiK
Liczba przedsiębiorstw w trudnościach, które otrzymały wsparcie w projekcie Early Warning	9	880 (wskaźnik osiągnięty na koniec 2019 r.)	100	PARP
Liczba przeprowadzonych przedsięwzięć promocyjnych w ramach Polityki Nowej Szansy	0	1	min. 10	ZM

* W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2016 r. ustawy Prawo restrukturyzacyjne, dane na temat liczby ogłoszonych upadłości dotyczą wyłącznie upadłości likwidacyjnych orzeczonych zgodnie z Prawem upadłościowym.

** W związku z wejściem w życie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne, co do zasady zawarcie układu powinno się odbywać w toku postępowania restrukturyzacyjnego. Jednocześnie tabela uwzględnia dane dotyczące postępowań restrukturyzacyjnych w rozbiciu na poszczególne rodzaje postępowań.